

העולם הזה

הקרב בממשלה: מי פוקד על צה"ל המשיבר הסודי

13

מס' 951
5.1. 1956
כ"א טבת
תשט"ז
העכיר:
פר. 350

העולם הזה

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורכת-משנה:
דוב איתן, אורי סלע

עורך כיתוב:
איתן נבירול

הכתב הראשי:
אליהו כרמי

חברי המערכת:

עורך תבנית:
אהרון בור

צלם המערכת:
יהודה זעירא

ישראל ביכר, ניצה נבי, לילי גלילי, דוד חורוביץ, רותי ורד, רוני ווהר, אברהם חרמון, אופקר טאובר, משה לשם, אביבה ספן, עמוס קינן, שלמה סרו, סילבי כשת.

הציר הראשי:
שמואל ברתור

מנהל מבצעים:
שלמה אריי

עורך דפוס:
אריה אריאל

מנהל מעבדה:
יחזקאל רחון

רד גליקסון • תל-אביב, מען חמברקיס:
"עולמפרט" ת. ד. 136, טל 26785.
המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס ישראל בע"מ, ת"א טל. 23204.

אין המערכת אחראית עבור תוכן המודעות מלבד עבור מודעות המתפרסמות תחת הכרזת "דו"ח לזכרון", "דו"ח לזכרון", "דו"ח לזכרון" וכן המודעות עליהן חבוי המערכת לנפשות עליהם. המודעות "דו"ח לזכרון" כולל מודעות מטעם מפלגות וארגונים ציבוריים אשר אין המערכת אחראית לתוכן ולדעות המובעות בהן ושאין משקפות ב"שום צורה שהיא את דעות המערכת.

העתון הנקרא ביותר במדינה

2.16 י"ב

עזה, וכל עוד רוחם במ הסתלקו משם חזרה צפונה.

"לאחר ההתרחשות קמה אחת הבנות ר' צייצה: "בעצמ, חבל שלא נכנסנו לעזה! זאת הייתה יכולה להיות חוויה מעניינת! (עוד מחפשת חוויות אחת!) אז ענה לה אחד החברה, וטוב ענה: "את היית שם חוטפת חוויה שהיית לך מספיק לכל החיים!" אני חושבת שזו התשובה שצריכה להינתן לכל מחפשות החוויות למיניהן.

דן גתר מעיר לנו, הזקנים: "כל הכבוד לכם ולפעליכם ולחיותיכם. לעתים אף אני חושב שהיית טוב. (אולם) לדעתי חייבות חוויותינו להיות מסוג אחר לגמרי, לא חוויות אשר ריח אבק-השריפה נודף מהן ודם נוסף מהן". למשל: "ההשתתפות בסיוולים (מתח), התהפכות בהפלגה מחיפה לתל-אביב בלילה וכל הכרוך בה (סכנות), מסע שלושה ימים בגליל, מסע לאלת (שטטוט), הפלגה ל- קפריסין במפרשית וטיוול באי (חוויה הכוללת הכל".

כה לחי, הקורא גתר, החותם, בשפתיים חשוקות ובפה פקוק, אולם מוסיק: "ג. ב. הראיתי את המכתב לחברה הבתימית והם משגרים בזה הזמנה דרכם לכליאתם מוכי גורל חסרי-התקווה, לבוא לבתיים ופה, נס' עימם חוויות ככל אשר תחשק נפשם, לכל יאמרו כי פסו חוויות מישראל!"

בינתיים קיבלתי עוד מכתב מאותו צעיר שאת תשובתו לנערה האלמונית פרסמתי לפני שלושה שבועות. לפי בקשתו, ציינתי אז רק שהוא "צעיר בן 20 ממושב-יערבים בשרון". הצעיר, ראובן מרשפין, כותב הי שבו: "אני פשוט חייב להודות לכם על שהבאתם את דברי לידיעת הקוראים. בשבילי היה זה נצחון גדול. החברה (במושב) טענו שהמכתב הוא פרי המצאתם. הם הופתעו מעט כשהר- איתי להב את התשיבה שקיבלתי מאיזה אלמונית!"

כערב חגיגה מולד עמד גם כתב העולם הזה בין ההמונים שהצטופפו בפתח הכניסה ביפו. שרשרת של שוטרים מנעה את הכניסה. ל- פתח הופיעה גברת צעירה ופקודה על קצין המשטרה להכניס אדם מסוים.

"מה פתאים?" שאל הכתב הממומר, שהתקשה מאד לעבור בעצמו את השרשרת. "זוהי בתו של שר המשטרה!" ענה ה- קצין קצרות.

השבוע נתברר כי אותו קצין טעה. אחרי פרסום הרשימה על חגיגה מולד, בה הזכיר הכתב גם את בת השר, נמסרה לנו הכחשה נמרצת: אף אחת מבנות השר לא רוצה לה- חולמת על הופעה במקום זה.

למי שפגש את חגיגה מולד, "כל אותם מחפשי פורקן, הקופצים על ההזדמנות למלחמה כעל מאירע שיצילם מהתנחלותם, ביניהם אותה נערה אלמונית הטוענת כי "למרות שלא הייתי רוצה במלחמה הרי הייתי רוצה בה רק משום אותה חוויה ותוכן חדש", מוכיחים לי בדברי בחורה אחרת.

בהפגנת הסיום של אחד הקורסים הימיים לפני שנתיים אירע ובלילה איבדו שלוש סירות את השייטת והמשיכו להפליג דרומה. בבוקר מצאו את עצמם קרוב מאד מול חופי

מכתבים

...ממתי זה חולשים המשלמים הסורים על הגליל המערבי מדו ועד לים כרת"ז? (העולם הזה 1949).

מרכזי ב" חופה

עורך המדור במרחב טעה באיש לילה, איבד את הכיוון.

במוסר אין כל חדש

מה שנים מדו שבוע כשכינו, מוקיעים אתם בשחצנות ובקטנות פנים את הערכים המקוריים מזה אלפי שנים, בחברה האנושית ולרבות בחבי זה אלפי שנים, כנו: צביעות (פוליטיקה), אי צדק (משפט), שחצנות (ענתונות), סבלות וחור- סר הניון (ספרות), ניצול לרעה של סמכויות ותפקידים ציבוריים (פקידות בכירה), מעולם לא העמדתם תחליפים (אם יש באלה) לאותם ערכים, לפיכך תוהה אנוכי ושואל: כיצד עשויה חב- רה אנושית להתקיים ללא ערכים אלה? והלא המה מהווים את המוסר החברתי הקיים. אם כן, לשוא עמלכם וטרחתכם! אך שאלה אחרת יש להתאבד: היש תאחד למין האנושי? או שמא התכונות המנויות לעיל הן דווקא אנושיות? אם כן, אין לכם מה לעשות, ועליכם לכבד את העסק!

ש. איתן סטודנט, ירושלים

הגנים השמימי

אם המצב בארצנו הוא כפי שאתם מתארים בנליון האחרון (העולם הזה 1950) הרי מוטב להתאבד. אך מאחר ואני מאמין שאין אתם מתארים את הטוב היסודי אלא במקצת, ואת הע בעמנו, הרי נשאר בחיים ומחכה!

יוסף אלמוני, משק א...אנו מעריכים מאד את יחסכם האוהד כלפי עבודתנו.

שורת המתנדבים, ירושלים

...בזמן האחרון אינני חולך לסולנוע. המצב במדינה כל כך מעניין! די להציץ בחלונם הזה ואתה מרגיש כאילו הנך משתתף בטרנסניקומי (בצבעים טכניים, שלושה מדמים). אין צורך אפילו להיעזר בפיוצו נרענים. חכימו יוצא מן הכלל!

ישראל ברדג, תל-אביב

(כמעט) כל ההכנסות מוקדשות לקרן המגן.

שכר הצבריות

אני סבור בהחלט כי דמותה של הצברית הא- מינית איננה קיימת רק בקיבוצים. גם בערים הנדרות, ואפילו בבית-קפה תוכל למצוא, בין ענני העשן יצור צברי חמור.

יגאל בר-יעקב, תל-אביב

לא הייתי בנח"ל אז בקיבוץ. אינני משתמשת בסלון צברי מובהק. הסרונות איננה שרועה כמ- יוהר. וככל זאת, האם אתם חושבים שאני מת אימה לתחרות?

יפה גלעד, חיפה

מה יכפת לך, נסי.

אני יקרה אם הוכיח תיקת את הפרס של 1000 הלירות בידה הצברית ותפסע ישר להוליכוד? אהובה וינשטיין, רמת-גן

הפרס ישולם עליידי המערכת עצמה לצר- כי השתלמותה של בעלת-התואר, והיא לא תהיה חופשית להשתמש בו לצורך אחר. חן צברי, אופי צברי, תמרקות צברית, זה עוד איך שהוא. אבל כשאתם מדברים על "חיוך

חיוך צברי

צברי" זה כבר יותר מדוי. דומני ששפת-החיוך, לפחות, היא בינלאומית...

אריה לוי, רחובות

אל תסתכל בחיוך אלא במה שיש בו — מודעה לתמרוקים כמו בחיוכה של כוכבת- הוליבוד סוזאן היורד (ראה תמונה) או חד- וות עומים ישראלית כמו בחיוכה של חב- רת משק גן שמואל וזוי לב (ראה תמונה).

עז נקיון ועדאידע

יש מן הנכון בדבריו של מ. ז. נגד קיום העדלאידע השנה (העולם הזה 1948). אולם אינני סבור שהוא נאיבי עד כדי לא להבין שיש בשי- קולו של חיים לבנון חישוב שההכנסות שיביאו מבואם של תירום יעלו על הוצאות העדלאידע. וכן לבדד מעט את רוחם הנכאה של תושבי העיר.

מוטב לתושבי תל-אביב ראש עיר אשר משום מה איננו רואים מספיק לנקיטה של עירו, מאשר דיקטטורזיס (דיקטטור-זריס) כמו בחושימטאן. כרמי הלינג, תל-אביב

...המרחק מסביב תוסב ונועש, ובישראל משי- תעשש בביובו כספי ציבור על עולאידע. סרטי סופרים (שאנים נוקמים להם) ומאות אלפי ל"י על יכואנים ומתווכים למיניהם, בו בזמן שדלת

העם מוציאה את לחמה לקרן המגן... חוששני שמצב פדרוסכלי זה יימשך עד שהלכה המר- הכות תכסה את כלולו. זה מזכיר לי את ימי פומפייא האהרובי...

משה מזרחי, ראשון ציון

חלל ניצנה

...ברשימתכם על עמנואל ועמוני שרעבי (העולם הזה 1943) חלל ניצנה חביב המדרה- בקיבוץ נחשולים, שלמה ירון. דברים שפגעו קשת בכבוד דורי המנוח. הנם מסולפים מיסודם ואין בהם שמץ של אמת.

עמנואל ז"ל לא נדל בשכונת התקווה, אלא בשכונת מכבי החדשה. הוא בכלל לא היה מופי- קר לרחוב בילדותו, אלא קיבל חינוך כיאה, לא רק בבתי-הספר שבהם ביקר עד גיל 10, אלא גם בבית הוריו. לא היה כל מקום או צורך "להציל" אותו, בין מבחינה נפשית ובין מבחינה בריאות. כפי דבריו המתארים של ירון.

עו"ד ד"ר יעקב קוסט, תל-אביב

נוער מחפש את המיבצע

אני מסכים לכל הדיועות שהעולם הזה מביע ואני בטוח שרובו של הנוער גם כן... אולם אם אתם חושבים שהזקנים שלנו יתחשבו בכם, אתם מאד נאיביים... אתם משולים לאותה כיתה המתחילה לפרוק אל חוץ האויב אלא שהיא מס- סיכה באמצע, מאוה סיבות שהן. אני חושב שאני מדבר בשם רכבות צעירים המוכנים להתי- חיל לפעול, אבל איך, מתי ומה?

אלמוני, תל-אביב

האמת במערומיה

...התבהרה לי האמת הערומה שהעולם הזה הוא נוספרו הבלתי-דשמי של אב הפאשיוס בישי- ראל, מנחם בנין...

שמואל, חיפה

חיוך במזכורת

בתמונתה שהתפרסמה במדור המכתבים (העולם הזה 1950) רומה הקוראה אסתר לוינסקי לשחקן בוב חזק (שם לב לאף השקעוריו וללסת הביר- לטת) ויש לה גם הומור כמו להופ.

אני מפחד שכסופו של דבר יפול אחד מקוראי העולם הזה בפה שלה, ואחר כך ידרוש פצויים מהמערכת.

גבריאל שבשב, יפן

כל המשתתף בויכח עם הקוראה לוינסקי יעשה זאת על אחריותו האישית.

תחי האכזריות

עלינו לסלק את בעלי המוסר שלנו ולמלא את מקומותיהם באנשי מציאות ומעשה. מפני שכל אדם הרוצה לשלוט חייב להיות אכזר במי- דה מסוימת. לגבי אלה המפריעים בערו... לכן עלינו להיות האכזרים לפני האויב, למען נשיג

חיוך הוליבודי

את היתרון שבשליטה עליו, זהו צו השעה. מנשה סייג, פרדס-חפץ

...יצר הקיום האומי של העם היהודי הוא דינאמו אדיר... אבל היום הוא מפורק וקבור בשמן סיכה. הפעלתו תתאפשר רק אם תועמד על חוזה התודעה האומית... העם היהודי לא עשה את כל המכלול הזה לתפארת אלא במרחב... לא בשביל "להשתלב" ו"להתאחד" במרחב... אריה שרון, תל-אביב

הרמטכ"ל שלנו, חניד העמק מנהלל יהודי משכיל ואיש צבא מהולל וחיליו, בל דת משה אברהם יצחק ויעקב, נבונים המה

וחיליותיו בנות שרה רבקה רחל ולאה. מועד אבותינו הקדומים והקדושים, נינים ובנדים של יהושע בן נון, נדעו והי מכבים.

לנשק הננה לבטחון המדינה הם זקוקים. עשיר ורש צעיר וזקן, תרמו לקרן המגן! ש. ג. עתלית

היתה זו רק טיפה מן הים הפיוס של הקורא ש. ג. שכלל 94 גלים (שורות)

אמהותינו חמורות ועוקצניות

למקרא חובותיהם של הצברים הפעוטים. עולה חשר נורא בלבי כי לפחות חלק מהן הוצא על- ידי האמהות.

רנה טל, תל-אביב

אמהות אכלו בוסר ושיני בנים תצוו צחנה (עלידי משחת-השיניים הכלולה בח- בילת-הפרט).

ליל אבדנה של עצמאות ישראל

אבו עגילה: סכין בגב

אותם החיילים הרגילים להימצא במקום כזה: אפסנאים, שריות מטה, חיילי-כסאות. כיבוש המקום נראה קל.

כל זה היה ברור למפקד שעמד אותו ערב מול אל-עריש. הוא יכול היה להיות מרוצה מאד, על אף עייפותו. ניתוק מוחלט של ה-צבא המצרי, כיתורו או הברחתו — זה היה הנצחון הסופי, השלום הפורמלי, שיחרור הנגב כולו.

אולי אף יותר מזה: זה היה, אולי, כיבוש שו של חצי-האי סיני כולו, הרחבת תחום השליטה של המדינה עד לתעלת-סואץ, כע-רבון לשלום.

הכל הוכן להתקפה האחרונה, הסופית, עם עלות השחר.

ואז באה הפקודה: להיסוג מיד אל מעבר הגבול הבינלאומי.

מפקד החזית לא יכול היה לדעת, כי אותו רגע, מה הניע את ההנהגה להוציא את הפקודה שסימרה את שפרותיו המסולסלות. הוא רק ידע שזוהי שואה שאין כלל להעריכה. אולי האמין כי ההנהגה הי פוליטית לא הבינה מה המצב בחזית, לא הבינה מה היא עושה.

תוך דקות מעטות התגבשה החלטתו: הוא (המשד מעבר לעמוד)

צבאו בכיס, תלוי בחסדי צה"ל (כמו בפאר לוגיה) או לנסות להסתלק כרגע האחרון דרך הדיונות של שפת-הים (כמו במגדל-אשקלון).

א-בו-עגילה נכבשה ב-29 בדצמבר. ב-רגע זה נמצאו כוחות-התור של צה"ל כ-40 קילומטרים מעבר לגבולות פלשתינה, 190 ק"מ מאיסמעיליה, בתעלת-סואץ.

המיבצע, אחת הפעולות הצבאיות המזהירות של הדור גם בקנה-מידה בינלאומי, נשא עליו את חותמו של מפקד צעיר ונועז. כוח אחד נע מניצנה בדרך הישרה, לאורך הגבול הבינלאומי, לרפיה. הוא הבטיח את שדה המערכה מצפון. אותה שעה נעו כוחות מהיר רים מאבו-עגילה דרומה, מרחק של שבועים קילומטרים נוספים, לעבר שדה-התעופה שי מטוסיו הסרידו את המיבצע. פשיטות אלה הבטיחו את שדה-המערכה מדרום.

אולם הכוח המכריע נע מערבה, לא-עריש. שדה-התעופה נכבש ב-דרך. מוגן מצפון ומדרום, נע ה-חוד במהירות רבה לעבר המטרה. הנצחון היה מובטח לחלוטין. כי-בוש אל-עריש היה נצחון מכריע, השמדת הצבא המצרי הלוחם.

באל-עריש לא היה שום כוח מצרי לוחם. היה זה בסיס עורפי, רחוק מאחורי החזית המצרית בקו עזה-רפיה, והיו מצויים בו רק

מצריים בדרום הנגב. המטרה העיקרית הייתה עוגיה אל-חפיר (ניצנה). אחרי התקפת-הסחה על עזה והפגזה של רפיה, במיבצע ש-כולו תנועה, אפתעה והסחה, נכבשה ניצנה יחד עם כל המשלטים בדרך, ביום ה-27 בדצמבר.

ברגע זה מסר הגורל למפקד החזית, יגאל אלון, את ההודמנות הנדירה הניתנת למצ-ביא רק פעם אחת בחייו: להוכיח את גדו-לתו הצבאית עלידי ניצול מהיר של נצחון. אלון, אז בן 30, לא התמהמה.

מניצנה מוביל כביש אחד דרומה, לאבו-עגילה, בחצי-האי סיני. משם מסתעף שביל אחד דרך כונתילה לאילת, כביש שני דרומה, לתעלת-סואץ, ודרך מערבה, לאל-עריש.

אל-עריש היא הנקודה החשובה ביותר בחצי-האי סיני כולו, מבחינה גיאוגרפית, חקלאית ואיסטרא-טית. לידה עברה הרכבת היחידה שקשרה את הצבא המצרי הלוחם, מסביב לעזה ורפיה, עם עורפו ואספקתו. כיבוש אל-עריש היה מנתק את כל הכוח ברצועת עזה, את כל הצבא הקרבי המצרי.

כיבוש אבו-עגילה היה מעמיד את המטה המצרי בפני הברירה: או להשאיר את כל

השם ניצנה נזכר בכתובת יוונית עתיקה.

המאורע המכריע ביותר בתולדות מדינת-ישראל אירע בדיוק לפני שש שנים השבוע. בליל סילבסטר, ערב ראש-השנה הנוצרי, בשעה עשר וחצי בערב, קיב-לו כוחות צה"ל בלב חצי-האי סיני את ה-פקודה לנטוש את העמדות שנכבשו בקרב, ולחזור לשטחה של פלשתינה (א"י).

באבו-עגילה השאירו הלוחמים אחריהם קבר רענן. בקבר זה נקברו הפירות הפוליטיים שנקנו בדם הלוחמים בדרום; נקברו סי-כוי המדינה להשיג עצמאות ושי-דום בשנים הקרובות. כל אשר קרה במדינה ומסביב למדינה בשש ה-שנים שעברו מאז, נובע במישרין ממה שקרה בליל אבו-עגילה.

מפקד החזית ומפקד החטיבה עמדו ליד שדה-התעופה של אל-עריש, מרחק ששה קילומטרים מאל-עריש עצמה.

לבם צהל. בקרבנות מועטים, יחסית, קצר המיבצע קציר שקשה היה אף לחלום עליו מראש. היעד שנקבע ללוחמים היה הרבה יותר צנוע.

מיבצע חורב, שהתחיל ביום תג-המולד הנוצרי, אחרי דחייה קלה בגלל הגשמים, נע-רך לצורך מטרה פשוטה: להבטיח את באר-שבע מדרום עלידי חיסול המשלטים הי-

עצמו יחזור מיד לתל-אביב, לבטל את רוע הגזירה.

כונניתו של יגאל אלון דהרה חזרה לבאר-שבע, שם עלה על מטוס, שנחת ליד תל-אביב. הוא מיהר מיד אל האיש שריכוזו אז בירו את הסמכות הפיקודית ה' מעשית של צה"ל: ראש אגף המיבצע, יגאל ידין.

אלון מצא את ידין, המבוגר ממנו בשנה וחצי, בביתו, כשהוא רוחץ את הכלים אחרי ארוחת-הערב. בדרך הכין אלון לעצמו, בי גמישות הרוחנית האופיינית למצביא צעיר, תכנית אלטרנטיבית. היא היתה מוהירה אולי, אף מן המיבצע עצמו.

אש אגף המיבצעים שמע את ה' חכנית בענין. אולם הוא לא יכול היה לעזור: הפקודה היתה פוליטית, והיא ניתנה על-ידי ראש-הממשלה ושר-הבטחון. על מפי קדחתיות היה לפנות אל הלה.

אולם הוד בן-גוריון לא היה אותו יום בתל-אביב. הוא היה בנופש, במלון גלי-בנרת בטבריה. השר החשוב ביותר בעיר היה משה שרת.

ראש-הממשלה, תוך עקיפת שרי-החוק, היתה בענינו עלבון צורב.

אולם הוא לא יכול היה לשנות את החל-טתו של בן-גוריון. הפקודה נשארה סופית. כל אשר יגאל אלון היה מסוגל לעשות היה להנצית את התנגדותו בהודגמות שניה, בי מיסמך רשמי.

כשחזר אלון לחזיתו, כעבור זמן קצר קיבלו כל הכוחות פקודה להיסוג מיד צפונה, חזרה לניצנה. הגשר של ואדי אל-עריש ובני יני אברעגילה פוצצו, אולם סכר המים של אל-עריש, המפעל הקונסטרוקטיבי היחיד בי כל הצי-האי סיני, לא נפגע.

באחד בינואר, 1949, היו כל הכוחות מרוכזים שוב מצפון לגבול, כאילו כל המיבצע לא היה ולא נברא. אפילו המשלטים החולשים על ניצנה עצמה הוחזרו למצרים — יחד עם השטח המשמש כיום שדה-מערך עיקרי של הצבא ה-מצרי נגד מדינת ישראל.

ורגעים מעטים מכריעים את גור-לו של הדור. רגעים כאלה עברו על נפוליון און בונאפרטה בואטריה, עת ראה מרחוק את האבק המתמר של חיל-הגבורה מתקרב, ולא

כוחות בריטיים הנמצאים בשטח ההוא, וצבאנו קיבל הוראה לחזור מאבו-עגילה, במטרה לתפוס (את) רפיח ולנתק על-ידי כך (את) הצבא המצרי בעזה.

זוהי הודעה האומרת דרשני.

העוקץ האמיתי של הנאום היה בן-גוריון אופייני. היה זה נסיון לגולל את האחריות האמיתית מעצמו, כשר-הבטחון וראש-הממשלה, על המפקדים והלוחמים בי חזית. כי הנאום המשיך ורמז כי הפעולה באל-עריש לא היתה חשובה כלל לניתוק הכוח המצרי, וכי אפשר היה לבצע את אותה המשימה ביתר קלות או באותה קלות על-ידי התקפה ישירה על רפיח. מאחר ש-התקפה זו נכשלה, כפי שהסביר בן-גוריון באותו הנאום, נשאר הצבא המצרי בעזה.

מבט אחד על המפה מלמד את ההיפך: היה הבדל מכריע בין התוכנית המקורית לנתק את הצבא המצרי בעורפו, מדרום על-ידי כיבוש אל-עריש שלא היתה כמעט מוגנת כלל, לבין התוכנית השנייה להשיג את אותה המטרה על-ידי התקפת מצע על רפיח, בה היה מרוכז מיטב הצבא המצרי הקרבי.

ספק, שהערכה זו היתה מוטעית לחלוטין. יש לכך עדות ישירה ממש: שני שרים בריטיים, שהיו אז בממשלה, הרברט מוריסון ו-אניירין בואן, אמרו שניהם בשו-חות פרטיות לכל מי שרצה לשמוע כי ממשלת בריטניה לא חלמה אז כלל להפעיל כוח יבשתי או אווירי כל שהוא נגד ישראל.

למעשה לא היה כלל צורך בשיחות אלה — איהגבת הבריטים על הפלת המטוסים של חיל-האוויר המלכותי בידי מטוסי צה"ל, סמוך לאותם הימים, הוכיחה את הדבר בי עליל.

עדות שלישית נמצאת ביומנו הפרטי של גיימס פורסטל: שר-הבטחון האמריקאי, ש-היה שונא מובהק של מדינת-ישראל. הוא רשם ביומן זה, יום לפני פקודת-הנסיגה: "פלשתניה: לאבט (רוברט) לאבט, שר ה-צבא אמר כי יחידות ישראליות פלשו כנראה למצרים. במיוחד נמסר כי התקיסו שדה-התעופה בתוך השטח המצרי. נמסר כי הברי-טים יודיעו לנו שסירוב ישראל להיסוג מיד יגרור אחריו באיפן אוטומטי את הפעלת חוזה ההגנה האנגלו-מצרי."

נוסף הערה זו מלמדת ששום סכנה מיידית לא היתה צפויה ל-ישראל. אין מודיעים הודעות סת-

המנוצחים

גיימס מקדונלד (שמאל), ציר ארצות-הברית שעלה שבוש אחרי הנסיגה לדרגת שגריר, כפרס על הצי-לחתו, בשיחה עם וייצמן ובן-גוריון. מקדונלד מודה בזכרונותיו כי נסע בשעות הערב של ליל הסייף בכוונה להיפגש עם שר הביטחון, אך פניו בהמימות ושוחת עמו על הא ועל דא. ביום הנסיגה אמר וייצמן למקדונלד כי "מתוך התחשבות בדעתה של ארצות-הברית ויתרה ישראל על מעמדה האימפריאלי במצרים ונסוגה ממנה, בלי לדרוש שמצריים תיטעו מאדמת ישראל". היה זה סיכום נאה של הפרשה שקבעה את גורל המדינה.

אל ביתו, ברמת-גן, מיהר מפקד החזית, שר-החוק קם ממיטתו, כשהוא לבוש פי-גאמה, והקשיב בשימת-לב רבה לתוכניתו החדשה של יגאל אלון. התכנית שיכנעה אותו. הוא הרים את שפופרת הטלפון וביקש לקשר עם ראש ממשלתו בטבריה.

השיחה שהתנהלה כעבור כמה רגעים לא היתה רק הרת-גורל ל-עצם קיומה של מדינת ישראל. היא היתה גם אחת השיחות המוזרות ביותר שהתנהלו אי-פעם בין ראש-ממשלה ושר-חוק.

שרת הודיע לבן-גוריון, כי "הבחור ממסחה" נמצא אצלו, וכי הוא מציע תוכנית מקורית חדשה ומעניינת. הוא, שרת, ממליץ על תוכנית זו. מה דעתו של ראש-הממשלה?

מן הצד השני של הקו הגיעו דברי זעם ורותחים. בן-גוריון החליט, ואין הוא מרשה כי מפקד החזית יתערב בהחלטותיו. חוץ מזה, הודיע לשר-החוק, ביקר אצלו הצייר האמריקאי (גיימס מקדונלד) והוא הבטיח לו כי כוחות צה"ל יפנו מיד את אדמת מצ-ריים. הפקודה היא סופית.

כששמע שרת דברים אלה, התרחח גם הוא. ביקורו של ציר של מדינה זרה אצל

המנוצחים

"לא היו התקפות נגד (מצריות) ולא הורגש לחץ צבאי כל עיקר," סיפר ישראל גלילי על הנסיגה משטח מצריים. עדריאיה אחר, מפקד-הפלוגה חיים גורי שהשתתף במיבצע כלוחם, הניח את רגשותיו בשר יודע מדוע: "הודעת מטה החזית, שפורסמה ביום הנסיגה ציינה כי שם עויבת אבו-עגילה נפתח כביש חופשי לכוחות המצרים החונים על אדמת ישראל ו" במיבצע השתתפו יחידות של כמה חטיבות, בפיקודו של מפקד חזית הדרום יגאל אלון וותיקי הקרבות מכל חלקי הארץ.

מיות כאשר מתכוננים לבצע מוב-צע צבאי דחוף. אפילו ההודעה האנגלית (שלא נמסרה עדיין) מוד-ברת רק על "הפעלת חוזה", נוסח שגם הוא סתמי מאד. אין היא כו-ללת אפילו איום ישיר של שימוש בנשק.

במקרה הגרוע ביותר יכלה ההנהגה הפור-ליטית הישראלית להשהות את הנסיגה, לכ-בוש בינתיים את אל-עריש ולראות מה יעשו הבריטים. דחייה כזאת של כמה ימים לא היתה יכולה להביא שום נזק, אלא רק תרי-עלת שאי-אפשר היה להעריך בכלל את חשי-בותה.

אם להאמין לדברי בן-גוריון, למחרת ה' מעשה, הרי שצבא-ההגנה, שמיגר בדמו את האוייב בשדה-הקרב, הובס על-ידי לחיל.

זהרי בן-גוריון גילם להסביר את ה' פרשה המוזרה בצורה פשוטה: נסיגת צה"ל מאל-עריש היתה תנאי להסכמת המצ-רים להיכנס למשאומתן על שביית-הנשק. והעובדה: כעבור שבוע הסכימו להיכנס ל-משאומתן זה, וגם להפסיק מיד את האש.

בדרום היה זה מיבצע קל ומובטח לחלו-טין. ברפיח היה זה מיבצע הרבה יותר קשה. יתכן וגם שם היה המיבצע מצליח, לולא נתן בן-גוריון, גלילי, שלוש ימים אחרי הנאום, את הפקודה ללוחמים להיסוג מן המשלטים שכבשו — הפעם המשלטים מ-דרום לרפיח, שגם הם היו קצת מעבר לגבול הבינלאומי.

החייבים מינאו את המשימה. ההנהגה הפוליטית — היינו, דויד בן-גוריון עצמו — נושאת באחריות לא-ניתוקה של רצועת-עזה.

ותה הודעה כוללת הסבר שני, חשוב הרבה יותר: הנסיגה בוצעה מפני שהיתה סכנה כי צה"ל ייתקל ביחידות בריטיות.

שום יחידות בריטיות לא היו באזור ה' פעולה. מה שכן-גוריון התכוון לומר הוא שהאנגלים ישלחו יחידות מאוור-התעלה אל שטחי הפעולה, או ישגרו מטוסים להפציץ את הלוחמים.

כיום ידוע, עד מעד לכל צד של

ידע אם אלה גדודיו שלו (והנצחון) או גדודי הפרוסים (וסופו בהיסטוריה). כאלו היו הרגעים של אברעגילה.

מה קרה בפגישה ההיסטורית בין הצייר האמריקאי האדור, בעל השערות הכסופות והחיוך טוב-הלב, ובין ראש-ממשלת ישראל הנמוך, עטור רעמת-הלובן?

שבעה ימים אחרי פקודת הנסיגה הסביר אותה דויד בן-גוריון בנאום סודי לחזית הבטחון. "הפעולה הצבאית... השיגה (את) שתי המטרות גם יחד. המצרים, שניגפו על-ידי צבאותינו, הודיעו על נכונותם לשוחת אתנו על שלום, וכל הנגב שוחרר מצבא מצרי."

הודעה זו היתה נכונה רק בחצייה. הנגב לא שוחרר מצבא מצרי — כי צבא זה נשאר ברצועת-עזה, מבלי להיפגע בכלל.

מעבר לגבולנו — המשיך בן-גוריון, היתה סכנה שצבאנו יתנגש עם

• כעבור שבוע, כשקיבל פקודת-נסיגה שניה מממשלתי רפיו, ומחה עליה מטעמים צבאיים. מיסמך זה גרס לאיום מצד בן-גוריון להעמידו לדיון על הפרת-משמעת.

לבעייה המידית של חיסולה הזמני של ה-
סכנה המצרית.
כמעט הכל הסכימו שיש צורך לאחוז
בנשק, אם לא יחיל שינוי מכריע ביחסן של
המעצמות הגדולות למדינה.

אולם אחרות זו היתה מדומה. בעינינו של
מלחמה ושלום, כמו בפתגם הנושן, הרי "ה-
צלילים הם העושים את המנגינה". למראית
עין היה הויכוח נטוש על ענינים בעלי חשי-
בות משנית. אולם למעשה היו דווקא אלה
הענינים החשובים.

הבעייה הראשונה היתה: מי מוסמך ל-
החליט על פעולות צבאיות? להגנה? לישראל?

פקודתו של מי? שאלה זו נתעוררה
בחרפות רבה כשקראו השרים בעתונות כי
צה"ל ביצע התקפה רבתי בגזרת הכנרת.
"דיקטטורה של ראש-הממשלה!" זעק הארץ.
שעורכו הוא ח"כ המפלגה הפרוגרסיבית.
גם שאר עתוני הקואליציה התרגזו, בייחוד
מאחר שהיה נדמה לרבים כי הפעולה היתה
משנה פוליטי, וכי שכרה הבטחוני יצא ב-
הפסדה המדיני. כמעט מכל עבר צצה ה-
שאלה: מי היה אחראי לפעולה?

שר-הפיתוח כסוף השיער, מרדכי בנטוב,
לא השאיר ספק רב: "יש ללמד את קציני
צה"ל חוש של פרופרציה!" הכריז בפומי
בי, ברמזו כי הפעולה לא בוצעה לפי סקר
דת שר הבטחון, אלא ביוזמת הקצינים האח-
ראים עצמם.

ועדת הבטחון של מפא"י מתחה ביקורת
חריפה על הפעולה, חוגים הקרובים למער-
כת הבטחון לא השאירו ספק כי המיבצע
הלם בהיקפו את הוראותיו המפורשות של

העם

בדרך לאילת

שום שם לא הוזכר בשבועות האחרונים
לעתים כה קרובות בדיונים הרציניים ביותר
בישראל, כמו שמה של אילת. העיר, המס-
מלת את כל תקוותיה של המדינה לפרוץ
אל מרחבי אסיה, והמנותקת עלידי מצור
זדוני ובלתי-חוקי מן הים הפתוח, מכתיבה
במידה רבה את קו-המאבק של ישראל. אם
יש דבר אחד אשר עליו מסכימים כל אזרחי
ישראל, הרי זה הרצון הלוהט לפרוץ מצור
זה.

השבוע היה נדמה שגם אויבי ישראל רצו
להפנות את מבט המדינה אל עיר הדרום.
בשבוע האחרון של שנת 1956, שעות מע-
טות לפני שרחובות הערים התמלאו גברים
ונשים לבושים הדר, שנשאו בקבוקים ו-
תקליטים לנשפי הסילבסטר הנוצרי, היהדו
כמה יריות בדרך הצחיחה לאילת. שני אזרחים
שכבו הרוגים בגיף, הנהג נפצע ונמלט.

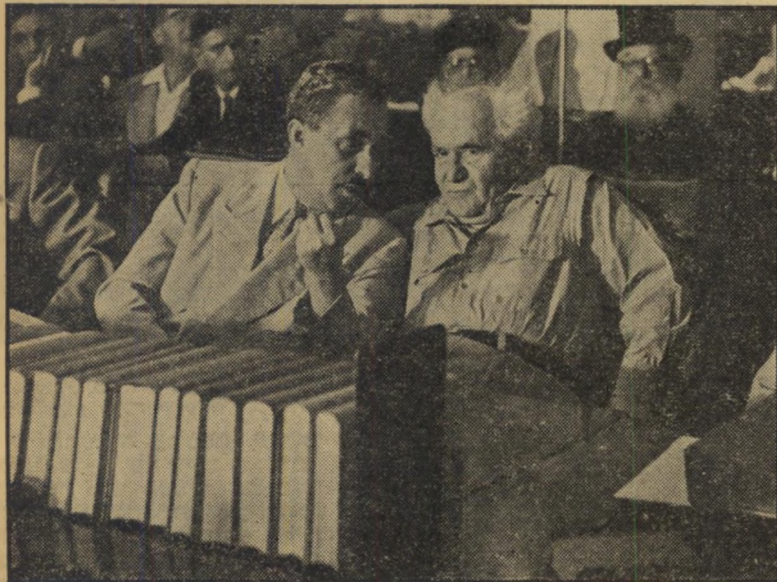
היתה זאת פתיחה סמלית לשנה החדשה,
שעלולה להיכנס להיסטוריה כשנת הקרב על
אילת.

הממשלה

המשבר הסודי

(ראה שער)

אחד הסיפורים המשעשעים ביותר על מג-
הגי היהודים נרשם לפני 1500 שנה עלידי
חכם יחיני, סינסיסוס. יחיני זה הפליג בשנת

בן-גוריון ושרת ליד שולחן הממשלה בכנסת
קרוב על השאלה: מי יחליט על קרב

שר-הבטחון, המייצג את הממשלה כלפי ה-
צבא.

לומר אמון. כשהגיע הענין לשולחן ה-
ממשלה, קיבל בן-גוריון על עצמו אחריות
מלאה, טען שאין הוא חייב לקבל שום אי-
שור לפעולה מסוג זה מהשרים האחרים.
בויכוח החריף התבלטו מידי שתי גישות:

● גישת בן-גוריון, שטען כי הממשלה
רשאית לקבוע רק קחים כלליים, וכי שר-
הבטחון לבדו מוסמך להחליט בהתאם ל-
קחים אלה מה המיבצעים המסוימים ש-
יבוצעו עלידי צה"ל. בן-גוריון הסכים ש-
כדאי לו במקרים כאלה להתייעץ גם עם שר-
החוץ, כדי לדאוג לתיאום המיבצע עם ה-
פעולות המדיניות.

● גישת הרוב, שדרש כי על כל פעולה
חייבת הממשלה כולה להחליט, מאחר שכל
פעולה צבאית עלולה לגרום אחריות תוצאות
הקובעות את גורל המדינה. שרי הקואליציה
לא הסתירו את דעתם שאחרת אין כל טעם
לישיבתם בממשלה — כי לא יישאר לממ-
שלה שום תפקיד אלא לומר אמון אחרי מיב-
צעי בי. בי.

לא כל השרים שסברו כך האמינו כי פער
לת כנרת היתה כשלון מדיני. אולם אפילו
אותם שחשבו כי הפעולה היתה בוצעת
ומועילה, הסתייגו מן הדרך בה החליט עליה
בי. בי. ללא שום התערבות.

לחכות או לא לחכות? מעבר ל-
(המשך בעמוד 8)

אין אלה סיסמאות-אלא עובדות!

המצאה מהפכנית

בעטים הכדוריים

"רולקס סופרא"

העט החדש והנוח לשימוש עם
מנגנון לחיצה כפול
בעל חוזק קיום מופלא

איכות המנגנון נבדקה במכון לתקנים מפורסם ונקבע
שגם אחרי

120000

לחיצות לא חל במנגנון כל שינוי.

במלים אחרות:

אם הנך מפעיל את "רולקס סופרא"

15 פעם ביום לצורך כתיבה

יפעל המנגנון גם כעבור

10 שנים
ללא פגם

גש לחנות מכשירי כתיבה
קח את "רולקס סופרא" בידך
ולחץ על המנגנון

10 שצמי
100 שצמ
1000 שצמ

ואז תיוכח שמנגנון זה
הוא פלא טכני ממש!

הכתיבה הקלה והנעימה
רק צמ

רולקס סופרא

רולקס תמיד עומד בראש!

חוק

זלי גסון

מה אתה עושה כאן? שאל המומחה לילועל.

"שום דבר!" ענה הפקיד הממשלתי. "ומה אתה עושה?" פנה המומחה אל הפקיד השני.

"אני? שום דבר!" השיב הלה. "דוגמה אינפיניט של כפילות בעבודה!" קבע המומחה.

בדיוחה ישראלית זו אינה נכונה. במקום שיש פקידים, שם מתרבה העבודה כאילו מעצמה, עד שהיא מתאימה לכוח העבודה העומד לרשותה. אשה זקנה, שאין לה מה לעשות, יכולה לבלות יום שלם במשלוח גלויות דואר לבתה בשערי העמקים. היא תוציא שעה על חיפוש גלויות, שעה נוספת על צייד ה"משפיים", שעה וחצי על חיבור תוכן הגלוריה עצמה, ועשרים דקה על ההחלטה אם יש לקחת מטריה לדרך לתיבת הדואר או לא. אותו ענין שאדם עוסק וחסל תוך שלוש דקות יכול להתיש בדרך זו את כוחותיו של אדם אחר במשך יום תמים.

הציניקאים טועים דגמרי

כדי עבודה, ובעיקר עבודת-נייר גמישה מאד. משום כך ברור שלא צריך להיות שום יחס בין עבודה מסוימת לבין מספר העובדים העוסקים בה. אולם עובדה זו לא זכתה להכרה ציבורית מספקת, עד אשר נתגלה חוק מדעי חדש, המוכח בזה בפעם הראשונה לידיעת הקהל הרחב ואשר ייקרא בשם "חוק זליגסון".

הפוליטיקאים ומשמלמי המסים הניחו תמיד (אם כי לפעמים אחרי היסוס קל) שהמספר הגדול והולך של פקידים במנגנון המדינה ושאר המוסדות משקף כמות גדלה והולכת של עבודה. ציניקאים תיארו לעצמם כי הכי פלה זו של מספר הפקידים נובעת מן העובד דה שאחרים מהם מתבטלים, או שכולם יכלו להסתפק ביום-עבודה קצר יותר. אולם גם האמונה וגם הספקות אינם במקומם.

האמת היא שאין כל יחס גומלין בין כמות העבודה לבין מספר הפקידים. עלית מספר הפקידים כפופה לחוק זליגסון, והיתה נש' ארת כמו שהיא גם אילו גדלה כמות העבודה, או, ירדה, או נעלמה לגמרי. חשיבותו של חוק זליגסון טמון בכך שהוא חוק של צמיחה המבוסס על ניתוח הגורמים המשפיעים על צמיחה זו.

לפי שעה נסתפק בקביעת שני מושכלים ראשוניים, כלהלן:

גורם 1: כל פקיד רוצה להכפיל את מספר פיקודיו, לא את מספר מתחרי, וכן **גורם 2:** הפקידים יוצרים עבודה איש למען רעהו.

עתה עלינו לנתח גורמים אלה, זה אחר זה.

לאורנשטיין דרושים עוזרים

בה נתאר לעצמנו פקיד בסוכנות ה' יהודית בשם א' (אורנשטיין). הוא מת' לונן שכמות עבודתו עולה על כוחותיו. לא חשוב כלל אם עומס העבודה אמיתי או מדור מה. נציין רק בדרך אגב שאמונה (או אשליה) זו עלולה לנבוע גם מגילוי המתקדם של אורנשטיין, הגורם בדרך הטבע לירידת כוח עבודתו.

לפני אורנשטיין עומדים שלושה פתרונות אפשריים לבעיית עומס-העבודה האמיתי או המדומה שלו:

- הוא יכול להתפטר.
- הוא יכול לבקש כי יינתנו לו שני בינו לבין חברו ב', אדם בשם ברמן.
- הוא יכול לבקש כי יינתנו לו שני עוזרים ג' וד', שנקרא להם בשמות גורן ודוידסון.

אין אף תקדים אחז בהיסטוריה שאדם ב' מצב זה בחר באיזה פתרון שהוא מלבד ה' פתרון השלישי. אם יתפטר, יאבד אורנ' שטיין את זכותו לפנסיה, אם יכניס לתפ'

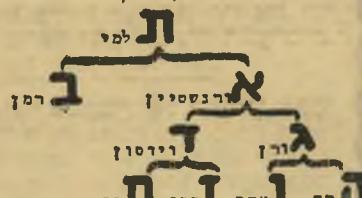
• מדוע? מדוע לא?

קידו את ברמן, בדרגה השווה לדרגתו, הוא ייצור לעצמו מתחרה העלול לרשת את מקר מו של תלמי, כשתלמי יפרוש סוף סוף מן העבודה.

על כן יעדיף אורנשטיין לקבל את גורן ודוידסון כעוזרים, כי שניהם יהיו בעלי דרגה נמוכה יותר ורק יוסיפו חשיבות לעבודתו. חוץ מזה, יהיה הוא עצמו האיש היחיד שיבין את תהליך העבודה כולה.

חשוב מאד להבין, בשלב זה של המחקר, כי אין להפריד בין גורן ודוידסון. אי אפשר היה לקחת את גורן לבדו, מדוע? כי ב' מקרה זה היתה העבודה מתחלקת בין אורנ' שטיין וגורן, כך שגורן היה מקבל מעמד כמעט שווה לזה של אורנשטיין, דבר שאורנ'

מבנה המשרד נראה עתה כך:

כמה מחברי סיעת מפא"י בכנסת יתפטרו בקרוב. ההתפטרות יובצעו על ידי הוראת מרכז המפלגה, המודאג מן העובדה כי מבין 40 ח"כ מפא"י אין אף משפטן אחד. המועמדים לכנסת, במקום המתפטר, הם עורך דין חיים צדוק ועורך דין דוד ברייב'האי, שלא נבחרו לכנסת למרות שמפא"י התכונה להכניס לעבודת חקיקה, נתנה להם את המקומות ה-43 וה-45 ברשימת המועמדים שלה לכנסת, מקומות שנראו אז כבטוחים ביותר.

משה שרת, שהתאכזב מיחס בירות המערב, יזרז את חייו היחסיים הדיפלומטיים בין ישראל לבין גרמניה המערבית. הימנה המכריע ביחסים אלה יחול במחצית הראשונה של 1956.

השנה החדשה תביא גם שינוי במעמדה של רמת-גן, גבעתיים ובני-ברק, שתאוחדנה לעיר אחת. תוכנית זו כלולה בין תוכניות תיו של שר הפנים ישראל ברייב'האי. לעיר החדשה תצורף גם המועצה המקומית אורי-יהודה הכוללת את מעברות סקיה א', סקיה ב', כפר-אונן וחיריה. תושבי המעברות יעזרו ליצור רוב פועלי בעירייתיה של העיר החדשה.

התנועה הציונית תוסיף להתנועע: ד"ר גיורא יוספטל, גיזבר הסוכנות היהודית, יהיה ראשון היוצאים לארצות-חוץ, יבקר בשווייץ, איטליה ובריטניה לגיוס הלוואות למימון פעולות הסוכנות. אחריו בתור לאוירון: חברי הנהלת הסוכנות אליהו דובקין ברל לור, קר, שלמה זלמן שרגאי ושניאור זלמן שזר, שפניהם מועדות לאירופה ודרום אמריקה. גם מטרת מנהיגים אלה היא לאסוף כספים.

בן-ציון דינור, שר החינוך והתרבות לשעבר, יהיה חתן פ"ר ישראל לחכמת ישראל, שי יחולק ביום העצמאות. החתנים האחרים יהיו: המשורר יעקב כהן (ספר), רות, השחקנית חנה רובינה (אמנות), הפרס נוסד על ידי דינור עצמו, בעת כהו נחו כשר החינוך, מסתכם בסך 1000 ל"ל לכל אחד משלושת חתניו.

אם קיווית להקנות כתנאי הנסיעה שלך, על סמך הבטחתו תיו של שר התחבורה משה בורג, צפויה לך אכזבה. רצונו הטוב של כרמל יתנפץ אל סלעי ההגבלות ה"תקציביות" ששר האוצר לוי אשכול יטיל על משרדי הממשלה בשנה התקציבית הבאה.

משהו עזוז לזוז בקרוב בי שטח ההסברה. השגרירות סביב ה"נחת ענייני ההסברה של ישראל בחוץ לארץ, שכתוצאה ממנה מאבדת ישראל ב"לי הרף את סיבובי מחמות-ההמולה ב"תוני העולם, הניעה את הממשלה לע"י בוד תוכנית שינויים במינהל ההסברה. האחרים לעיבוד התוכנית: משרד ראש הממשלה, הבטחון והחוץ.

אם הנך פועל במיתחי רושת, יעסיקו אותך בחודשים הקרובים התנגשויות חריפות בין החרשתיים לממשלה, המ"תכונת להנחיג מדיניות של יד קשה כלפי החרשתיים. ה"תנגשויות אלו תחולנה לא יאוחר מחודש אפריל 1956, עלולות לגרום אחריותן גל של פטריון והשבתות.

שוב תופרע העבודה המדינית במשרדי הממשלה. סיכסוך השכר בין הפקידים הבכירים והמינהליים לבין משרד האוצר עומד להתחדש, מאחר שכונת האוצר לאשר לא יותר מ-50% מסכומי התוספות שהובטחו על ידי הממשלה עוד לפני חודשים מספר.

חברים בעלי גוון חדש יצטרפו בחודשים הקרובים לשורת ההסתדרות הכללית. לאחר השלמת המיזוג בין הפועל המזרחי לבין המזרחי, תבוצע ההחלטה המרשה לאגף השמאלי של המפלגה הממוזגת להצטרף להסתדרות.

אל תופתע אם תשמע כי רוב קרייני קול-ישראל מעוניינים לעזוב את עבודתם. כאשר נודע על משרה של קריין חדשות פנוייה בשעה העברית של ה"ב"י. ס"י, מהירו קרייני קול-ישראל להגיש את מועמדותם.

העניינים הפנימיים של הירדנים יסתכנו עוד יותר. מתוך כיס פלסטינאיים קבעו פנישה בין המלך חוסיין הירדני לבין אויב בית המלוכה האשמי, מופתי ירושלים לשעבר חאג' אמין אל-חוסייני. הפגישה תתקיים בזמן הקרוב בחצר המלך בעמאן, תזכה לברכתה הלבבית של ממשלת מצרים, המקווה על ידי כך לתקוע טריז בין ממלכת הירדן לבין האנגלים.

הצנזורה שוב תפעיל את מספריה. הקרבן הפעם יהיה הסרט ה"דני אני רוצה בילד, בה מופיעה תמונת לידה לכל פרטיה.

(המשך מעמוד 6)
שאלת הסמכות, הזדקרה השאלה הגדולה יותר: האם חייבת ישראל ליטול את גורלה לידה ולמגר את הסכנה המצרית בכוח ה"נשק?"

גם כאן היה נטוש הויכוח בעיקר בין שתי גישות:

גישה בן-גוריון הקובעת שאין שום סיכוי לקבל עזרה כל שהיא מן המערב, וכי על כן אין כל סיבה לדחות את ההחלטה. ב"י, בטוח כי במקרה ויפרוץ סכסוך מזוין בהקדם, יעמדו המעצמות הגדולות מן הצד, לא יתערבו בפעולות-האיבה. לעומת זאת עלולה דחייה נוספת לגרום להחרפת ה"מצב, בעיקר עם תגבר ההדירה הסובייטית למרחב, עד שיבוא יום וטאנקים סובייטיים יגיעו לעזרת הצבא הסורי בדרך היבשה, ב"י

פנחס לבון (למעשה, משמאל) חזרה לקומה העליונה

עברם דרך איראן ועיראק. גישה שרת, המסכימה כי בן-גוריון צודק בהערכה הכללית, אך סבורה שעוד יש סיכויים לשנות את עמדתה של אמריקה, בעזרת פעולות דיפלומטיות ולחץ של יהודי הגולה.

היה זה קו שרתי מובהק. לא היה כמעט מעשה מכריע בדור האחרון שלגביו לא יעץ שרת לחכות זמן מה, דוגמה אופיינית: ערב ההכרזה על הקמת מדינת-ישראל לא התנגד שרת לעצם ההכרזה, אך דרש לדחות אותה לכמה שבועות, כדי להכשיר את דעת-הקהל באמריקה.

גבול הזמן של שרת, הפעם: כמה חדשים. זכרונות קריבא. אחרי השאלה "מתי?" באה השאלה "מה?" כיצד תפעיל ישראל את נשקה כדי לקבל את פני הסכנה המצרית? ידעת שרת: יש להתחשב בדעת-הקהל העולמית. העולם לא יבין את ישראל אם תצא למלחמה. אולם העולם יבין את ישראל אם תפעיל, בכל מקרה של פגיעה בריבונות המדינה, תגמול מידי ומוחץ נגד המצרים. אם תגמול מוחץ זה, מן הסוג שהופעל בחאריינס, יגרום אחריו התקפה מצרית רבתי ותפרוץ מלחמה אמיתית, יהיה זה טוב.

דעת בן-גוריון: אפשר לצמצף על דעת

הקהל העולמית. שום תגמול לא יחסל את הסכנה המצרית. ישראל חייבת לחסל את הסכנה על ידי ביטול שביתת-הנשק והמשכת המלחמה בדורם במלוא עוצמתה.

הרוב לא הסכים עם דעתו של ב"י. גי. מילת-האימה רוחית-הוכרונות המרים, "קרב" יא", ריחפה מעל לכל הויכוח. החשש כי ישראל תיראה בעיני העולם כמדינת-שוודים המתנפלת על שכנותיה, וכי במקרה זה לא יוכלו גם יהודי אמריקה להושיט שום עזרה למדינה, ביצבץ בדבריהם של רוב השרים. **שלושה מחלונות.** אחרי הסיכוב הראשון, היה נדמה שיש רוב גדול נגד דויד בן-גוריון. אולם לא היתה זאת הערכה נכונה. כי למעשה התגבשו לא שני מחלונות, אלא שלושה: ה"אקטיביסטים, האנטי-איסטים והמסתייגים. ה"חלוקה המדויקת:

האקטיביסטים: דויד בן-גוריון, לוי אשכול, פנחס ספיר, בכור שיטרית, גולדה מאירסון, קדיש לוי. בסך הכל: ששה קולות בטוחים.

האנטי-איסטים: משה שפירא, פרץ נפתלי, פנחס רוזן, מרדכי בנטוב, משה בורג, בסך-הכל: חמשה קולות. מהם קול אחד לא בטוח: האקטיביסטים האמינו כי ברגע ה"מכריע יצליח ב"י, לשיכנע את בורג.

המסתייגים: משה שרת, זלמן ארן, ישראל ברזילי, ישראל ברייב'האי, משה כ"ר מל. בסך-הכל: חמשה קולות. שלושה שרים גרמו לאפתעה: שני אנשי אחדות-העבודה, שלא הצטרפו למחנה האקטיביסטי, וישראל ברזילי, שלא הצטרף לחברו המפ"מי בנטוב, בשלילה מוחלטת של קו בן-גוריון.

למעשה היה קיים עוד מחנה רביעי, אולם הוא לא היה מיוצג בממשלה. היה זה ה"מחנה המרוכז מסביב לאחד האישים הצעירים החשובים ביותר במפא"י ובמדינה, הסבור כי בן-גוריון אינו מסוגל לבצע את הקו שהוא מטיף לו, אינו אלא זקן עייף וחסר כוח-החלטה. זהו המחנה האקטיביסטי האמרי, ת"י, התובע מלחמה מונעת מיידית.

הכדור למפא"י. שוללי קו בן-גוריון ביקשו להעביר את כל הויכוח לועדת השרים לענייני חוץ ובטחון. ועדה זו מונה שבעה חברים, חברי כל סיעות הקואליציה, ובה נמצא בן-גוריון במיעוט. נגד שני קו"לוח אקטיביסטיים, מתייצבים בועדה זו שלוש שה מסתייגים ושני אנטי-איסטים.

אולם בן-גוריון התנגד לכך בתוקף. דוחא הוא, שדרש כי רק הוא עצמו יכול להחליט על מיפצעים צבאיים מאחר שאין הממשלה הגדולה מסוגלת לשמור סודות, תבע כי ה"ממשלה תחליט על הבעיות האלה, שהן ב"גדר "הכרעה היסטורית". שיקולו האמיתי: במליאת הממשלה יצליח לתמרן ביתר קלות מאשר בועדה מצומצמת.

אולם בינתיים עבר הכדור למגרש אחר. ההכרעה האמיתית עברה משיבות הממשלה לאולמי הישיבות של המפלגה השלטת. בן-גוריון ביקש לגייס את המפלגה להכריח את שרת להצביע יחד עמו בממשלה. היה זה חשבון פשוט ונכון: אם יצטרפו חמשת הקולות המסתייגים של שרת לששת הקולות האקטיביסטיים, יחצר רוב יציב לקו בן-גוריון בממשלה.

שיבתו של לבון. כשנתכנסה השבוע הועדה המדינית של מפא"י, ציפו הכל ל"ויכוח ענייני ומעמיק על השאלה הגורלית. אולם תחת זאת נערך מחזה אחר לגמרי: גואם אחרי גואם קם כדי לשפוך את לבו על הקשיים הקטנים העומדים לפני חוגו הצר, לדרוש הלוואות למשקים או תמיכה במוש"בים. בכבושה מסויימת ניתן לוויכוח זה ה"תואר "דיון על הכוננות". ההכרעה בעניינים המכריעים הועברה לוועדת-שרים מפא"יית מורכבת מבן-גוריון, שרת ואשכול.

היה זה נצחון מצלצל לב"י. המהומה בועדה זו רוב מוחלט יחד עם חברי-לדעה אשכול. הפך את שרת למיעוט חדל-אונים, לא פחות חשובה היתה הצורה בה הושג נצחון זה. האיש שהציע את הועדה לא היה אחר מאשר מזכיר מפא"י, יונה כסה.

כסה הוא אחד מנאמניו של פנחס לבון, ה"איש שסולק בשעתו מתפקידו כשר-הבטחון על-ידי קבוצה משותפת של בן-גוריון ושרת, נידחק מאז לפניה. עם החמרת הסכסוך ב"מפלגה, הפכה סיעת-לבון כמעט ללשון-המאמר גי"ם. לא היה עוד ספק שלבון יעלה שוב לקומה העליונה של בנין צמרת מפא"י. שרת עצמו, שחש בתהליך זה, ביקש ל" (המשך בעמוד 12)

בן-גוריון, שרת, אשכול, שפירא (י"ר), רוזן, ברזילי, כרמל.

הם הכשילו את הקרן

- מאת שלום כהן -

ביום 31 לדצמבר, 1955, היה מפעל קרן המגן צריך להסתיים. עד תאריך זה, סברו עסקנים תמימים, יגיע סכום התרומות לקניית נשק עבור צה"ל לסך עגול של 25 מיליון ל"י. אם אפשר היה לדון לפי קצב התרומות הראשונות של פשוטי העם, היתה זו מטרה מתקבלת מאד על הדעת.

העסקנים התמימים טעו: המטרה לא נתקבלה על כיסוי בעלי היכולת; קופותיהם נשארו נעולות. גם כאשר, תחת לחץ דעת הקהל, תרמו משתו — היתה זו לרוב תרומה אפסית, מעליבה.

השבוע, כאשר עבר מחוג השעון את השעה ה-12 של השנה הישנה, לא נאספו בקופות קרן המגן אלא מעט יותר משה מיליון ל"י בלבד.

רבאלוף יעקב דורי, יושב ראש התעודה הציבורית למען קרן המגן, היה נאלץ להזהיר את הישוב כי לא תמיד אפשר לסמוך על נסים. "ביום שבו החלה פעולת נחשון", גילה, "יצאו החיילים לדרך ללא נשק. אז היה נס, הואיל ובאותו יום הגיע הנשק הצכי, רצו אחרי החיילים ובדרך לקרב חילקו להם את הנשק והתחמושת. עתה, סיים האיש שפיקד באותם הימים על חיילי ישראל, "צריך להבטיח שהנשק יהיה במועדו בידי הלוחמים".

אדרה בנגרנוביץ: שטויות

אין לדעת אם הגברת אדרה בנגרנוביץ קראה את דברי רבאלוף דורי. על כל פנים, אין היא עושה רושם כאילו יש לרבאלוף דורי מה ללמד אותה בענייני נשק וצבא.

הגברת בנגרנוביץ, שהיא בעלת החברה ארץ-ישראל מזרחית בע"מ, היא אשת-עסקים. יחד עם בעלה התחילה בקטנות והודות למסחר בארץ זאת הגיע הונו לכך שמאזן החברה האחרון הסתכם ב-40 אלף ל"י. בידי הונו ביגור נוביץ הסוכנות הבלעדית של חברת מכונות-הכתיבה אנדרוול. אולם אם משהו יבקש לקנות מהם מכונת כתיבה, מאלת המוצגות בחלון הראוה ברחוב הרצל, תלאביב, יגלה כי זהו עניין של סחר במטבע חוץ. כלומר שהחברה הארץ-ישראל מזרחית בע"מ תמכור לו את המכונה רק תמורת דולרים ששולמו בחוץ-לארץ.

מה, אם כן, היתה תרומתה של חברה זו לקרן המגן? אפס.

גברת אדרה בנגרנוביץ אינה מתביישת בעובדה זו. להרף פך: היא בטוחה בחוכמתה. "נשק לצה"ל?" היא שואלת. "שטויות! יש לו בטפיק והותר! הוא לא צריך את הכסף שלי בשביל לקנות נשק".

והיא עצמה צריכה אותו, את הכסף.

חברת שפי: עושר ובטחון

הימים היו ימי בן-גוריון. על המשולש הקטן כעל שאר האזורים הערביים בארץ, הוטל הממשל הצבאי.

הימים היו ימי רב יוסף. בארץ שרר מחסור חמור במיץ רכי מזון, ובירקות בפרט.

האם לא ימצא המוח הגאוני שיכין כי בנקודת המיפגש של העובדות הללו טמון הון רב, המצפה ליד אוספת? מוח כזה, נמצא. אמנם, בימים הראשונים לאחר כיבוש של המושל, נמסר הזכויות לשיחוק הירקות הערביים לקבוצת חיילים משוחררים. אך לא נדרשו שבועות רבים כדי שהעסק יגיע לידים האמיתיות המחכות לו: חברת שפי (שיחוק פרי בישראל) בע"מ.

מדיניותה של ממשלת ישראל בימים ההם היתה לשמור על רמת-החיים הנמוכה של התושבים הערביים מכל משמר וחברת שפי נמצאה מתאימה עלידי שני ידדים נאמנים למילוי המשימה. היו אלה מר גן (מתחרו עם כן) במשרד החקלאות ומר באר, נציג משרד הפיקוח והקיצוב, המשמש כיום בתפקיד מרכזי באוצר.

השיטה היתה פשוטה: הערבים קיבלו עבור תוצרתם מחיר נמוך בהרבה מהמחיר הרשמי של הירקות, שנמכרו אחר-כך בחלקם הגדול בשוק השחור, במחירים שעלו פי חמישה ויותר על המחיר הרשמי.

ההפרש בין המחיר השולש לערבים לבין המחיר הרשמי הוכנס להלכה לקופת הפרשים ממשלתית. שמטרתה (כך הוסבר נדב) היתה לפתח את האזורים הערביים, לסלול בהם כבישים, לקדוח כהם בארות. את ההפרש שבין המחיר הרשמי ובין מחיר השוק האמיתי ליחסה החברה עצמה כלחוד השיר הבלתי-חיסום את ירק השדה.

על כל פנים, עובדה היא כי למרות התשלומים לקופת הפרשים התעשרה החברה משך ארבע השנים שבהן היה לה זכיון בלעדי לשחוק את תוצרת המשולש. באותן השנים

היחזקה תוצרת זו חלק רציני ביותר מכלל הירקות ששחקו בארץ.

עסק מצויין זה משך, מן היום הראשון, גם את לבם של סוחרים אחרים. הם טענו כי גם הם מוכשרים לשמור על רמת-החיים הנמוכה של האיכר הערבי. אולם כל הפניות בעניין זה נתקלו בסירוב מוחלט — מסעמי בטחון. משום מה, נראו בעלי המניות של חברת שפי גורם בטחוני מהימן יותר מאחיהם למקצוע.

מצד שני לא התלהבו, משום מה, גם היצרנים הערביים עצמם מסידור נוח זה, האמינו בתמימות לבם כי יוטב להם אם יהיו רשאים למכור את תוצרתם לסוחר שיבחרו בו. אולם גם אפשרות זאת נדחתה מטעמי בטחון.

אם כי תקציבה של הממשלה היה תמיד מצומצם, הרי בכל זאת מצא משרד המשטרה להכרחי להקציב כוח אדם שיבדוק את מבאותיו ומוצאיו של המשולש, למען לא יסתנן חלילה אל הישוב העברי ארגו ירקות אחד שלא יכניס רוחנים ל"חברת שפי".

אפילו כאשר לא היו לחברה מספיק ארגונים, וכחוצאה מכך נרקבו בשולי החלקות במשולש טונות של ירקות יקרים — וזאת בשעה שבתלאביב חיפשו אמהות מתחת לדלפק הירקן עגבניה לילדיהן — גם אז עמד צו הבטחון מעל לכל. שום מתחרה לא הורשה להוציא את הירקות בארגוני הבלתי-בטחניים.

לבסוף, כעבור שנים, הצליח מישוה למרות הכל להוכיח את כשרותו הבטחונית, לזכות ללגימה ממרק הירקות של המשולש. היתה זו תנובה, שנתקבלה כשותף בניצול הזכויות.

הרשימה

"קול ישראל" שידר השבוע את סיפורו של מוכר הפלא-לשיכון. 750 ל"י, ואת סיפורו של גיבור ישראל, נכה המלחמה, שתרגם את גימלתו החודשית. למשך שנה שלמה. הוא לא שידר את הסיפורים שבעמוד זה. אשר בהם ולא באחרים אפשר למצוא את ההסבר מדוע לא הגיעה קרן המגן לרבע המכסה שנקבעה.

השחורה

שם החברה הוחלף עתה לבוסתן הכרמל בע"מ וקופת ההפרשים, שמאות אלפי לירות השתמרו איכשהו בקופר תיה, נזכרה כי עליה גם לפתח משהו באזור הערבי. החבר רה החדשה והמורחבת קיבלה 50 אלף ל"י מכסף זה. היא הקימה משרד, רכשה שתי מכונות פרטיות למנהליה העסוקים מאד בשבילי האזור הערבי.

הערבים, כדרכם, חתרו תחת אמצעים בטחוניים אלה ללא הרף. הם פנו לבית-המשפט העליון בדרישה להכיר בזכותם כאזרחים לסחור בתוצרתם ככל אורח אחר. במשרדי בוסתן הכרמל נדלק אור אדום. שליחים מיוחדים, עמוסי שטרות כסף, עברו בין ראשי החמולות הערביים, הציעו להם מתנות תמורת חיתור על חיתרתם תחת אמצעי הבטחון. בכל מקרה אחר, אפשר היה לקרוא לזה שוחד — אולם פה בלטה הדאגה הבלתי-אנוכית למיעוט הערבי.

בדרך כלל, נתקבלו המתנות ברצון. רק טיפוס משובה אחר, שייך דרזיש אל-נאשא (שייך דרזיש הכיר, סירב להתרכך. השליחים הגיחו כמה אלפי ל"י במוזמנים. אך במקום לקבל את הכסף, דבק השייך בעקרונות יבשים. הוא אירגן כמה בעלי אדמות נוספים, שהמשיכו את הפעולה המפסית עד שבית הדין העליון הורה לבטל את הזכויות וחברת שפי בע"מ שוב לא יכלה ליהנות לבדה מפרי השדה הערבי.

יוסף סמדר: דרך העודפים

הזכר לעיני סכום פעוט של 50 אלף ל"י, שהוצא מכספי קופת ההפרשים למשרדה ומכונותיה של חברת בוסתן הכרמל בע"מ. הזכירו גם מנהליה המסורים של חברה זו. אחד מהם הוא יוסף סמדר, שלרשותו הועמדה אחת משתי המכונות המהירות.

כאשר חוסל הזכויות — שלא באשמתו — היה ברור כי אדם כזה, שבמשך שנים רבות פעל למען בטחון המדינה וגם לא היה ירוק בעסקי ירקות, מן הראוי שתמשיך המדינה ליהנות ממנו. הוא מונה כאחד משני המנהלים של החעדה לעודפי תוצרת חקלאית, אשר פעולותיה קיבלו כתוצאה מכך תנופה מחודשת. המנהל השני, מנהל תנובה בצפון, מצא לנחוץ לעזוב את ביתו בתל-יוסף כדי להתמסר ביותר יעילות לתפקידו החדש.

תפקידה של חעדת העודפים הוא להבטיח לחקלאים כי יזכו לקבל בעד תוצרתם מחיר מינימלי, אפילו במקרה שהשוק מוצף ירקות ותוצרת אינה מצליחה להשיג מחיר ראוי לשמרה. במקרה זה, נמכרים הירקות במחיר נמוך מאד וקרן המינימום מוסיפה לחקלאי את ההפרש. מקור ההכנסה של הקרן: 10% ממחיר כל הירקות הנמכרים בשוק, בתוספת סובסידיה ממשלתית.

לכאורה, אין בסידור זה מקום לעיסוק מיוחדות שיביאו את הפיצוי המתאים לאיש כמו סמדר. אולם אין דבר שאין לו קומביניציה. הדרך נמצאה.

מטעני הירקות שנמכרו במחיר הנמוך (וזכו עלידי כך לתוספת מקרן המינימום) מצאו את דרכם השוקה פעם שניה ושלישית, ובכל פעם זכו מחודש בכספי הקרן. סמדר, האחראי לעסקי הקרן, לא הצליח, עד כה, לתפוס עיסקה בלתי-חוקית מסוג זה.

חברת בורסה: הזהב הירוק

כשם שכל המפלגות נגועות בשחיתות (כפי שקבע שר המשפטים פנחס רוזן בכבודו ובעצמו מעל במת הכנסת) כך כל איש-עסקים מצליח שייך לחברה בע"מ.

סמדר יסד יחד עם כמה שותפים את חברת בורסה בע"מ, ליבוא, ייצוא ומסחר סיסוני בפירות וירקות. עסקי החברה בלבו כשתלי בצל ירוק אחרי השקאה טובה. היא הפכה לבעלת מחסנים בשוק הסיסוני הישן של תלאביב, בעלת ארבע יחידות בשוק הסיסוני החדש (מחיר היחידה: 15 אלף ל"י).

נוסף על כך, יש לה סינפים בשוק מחנה יהודה בירושלים, בשוק תלפיות בחיפה ובשוק העירוני בפתח-חקה. באר וציווד חקלאי חדש באבן יהודה עוזרים לה ליצר חלק מהירקות שהיא עצמה משתקת.

אולם זכותה לגדולה בתולדות הירק העברי היא מגיוניה (50%) בחברת שפי שהוזכרה לעיל. ירקנים ורוכלים זעירי רים מאמינים באמונה שלמה כי בורסה בע"מ חולשת על מיליונים מן השוק. אולם הם מגוימים במקצת. מוסדות בנקאים מוסמכים מעריכים את רכוש החברה, שהצטבר משך השנים המעטות מאז קום המדינה, לחצי מיליון לירות ישראליות. סכום זה, כמובן, אינו כולל את רכושם הפרטי של שותפי בורסה בע"מ, המחזיקים פרדסים, מיגרשים ושטחים של אדמות-נטושות-מצמיחות-ירקות בחכירה.

אפילו ספר הנישומים, הכולל כידוע, רק את ההכנסה שאי-אפשר להעלימה מעיני מס ההכנסה, קובע כי רוחיהם בשנה אחת עלו על 20 אלף ל"י. על כן יש לשבח את החברה ששתה מאמץ ותרמה לקרן המגן יותר מכל פועל-נקיון בשוק הירקות — 500 ל"י.

האחים קורים: ארוחה שדוהה

השותף השני בחברת שפי רבת הפעלים והדיבידנדות היו האחים אברהם ואהרן קורים. גם הם לא סבלו מעסק זה. הוזהב הירק של המשולש הערבי, שהצטרף לרכושם הקודם של בני משפחת קורים, הפך אותם לירקנים הפרטיים הגדולים ביותר בארץ.

אברהם קורים נחשב לגאון המשפחה; הוא אשר ייצג את אחיו בעסקי שפי. הוא שניצה על העיסקה המסחרית עם האחים רבינו בחיפה. בעיר זו, לא היו האחים קורים עצמאיים בעסקי הירק שלהם, חלשו על 50% בלבד מהפירמה המסחרית בני משה וקורים והאחים רבינו. הודות להכנסות תיהם מתמשולש — הכנסות בהן לא היו האחים רבינו שותפים — יכלו אברהם ואהרן לרכוש גם את יתר מניות השותפות התיאפאית. שהרי שלמה המלך בחוכמתו קבע כי טוב ארוחת ירק ושלחה בה, מבית מלא ונבחר-ירב.

ארוחת-הירק של האחים קורים דשנה למדי: 6650 מניות בחברת פרי שפי בע"מ. בנין גדול של שלוש קומות ברחוב חלפסין, תלאביב, חלק גדול מאגניות חברת ש.ה.ס. (שיחוק הור ישראל) בע"מ, משרדים ומחסנים בשוק הירק קרית הסיסוני החדש, שני בתי קירור להסחת תוצרתם החקלאית ואף 5000 מניות בחברה הארצישראלית לכותנה בע"מ. בסך הכל — רכוש של לא פחות מחצי מיליון ל"י.

כדי שגם בעתיד תהיה ארוחת הירק שלהם שלחה ושיוכלו לשחק את פירות השדות הערביים שצה"ל עלול לכבוש בעתיד, תרמו האחים קורים את תרומתם הצנועה — 1000 ל"י לקרן המגן.

העולם הזה עורך משאל-בזק

ח' לוצית. חקלאי יליד הר ארץ מעין-חרוד, יואב א"ר (19): "האידיאל היא נערה חלוצית אחת מהחברה, לא יפה במיוחד, אבל חנינית, לא גאון אך גם לא שיטחית, בחורה החושבת על האנושות וגם על עצמה. נערות החושבות רק על יו" פי חיצוני קשה לננותן צבריות, הן דומות יותר לבובות הוליבוד."

ח' ברותית. מנהלת חשבון נות נשואה מנתניה, יהודית בילר (18): "אני סבורה שצברית יכולה לצמוח רק מקרב תנועת נוער, שם חור נכתי אני. בחיצוניותה היא צריכה להיות פשוטה וחברתית אפילו אם היא יפה מנערות אחרות."

ח' נועה. בן שבעים ושש הוא יצחק סגל, סוכן, יליד גרמניה הנמצא בארץ עשרים ושלוש שנה: בחיצוניותה אין הצברית נבדלת מנערות אחרות, אבל אופיה מיוחד. היא פשוטה במובן הטוב של המלה, צנועה, ואינה נמשכת לחיי מותרות."

ח' ירנית. אביבה פינקל-שטיין (21) צברית מהרצליה, אם לילדה בת שלוש שה חודשים: "נערה ישראלית היא זאת שמוכנה לוותר על חיי מותרות ומוכנה לעסוק בשירותים חיוניים כאחות או מורה. היא מצטיינת בעירנות רבה."

ח' בונה. רמי קורא (25) יליד הארץ מפתח תקווה: "צברית אידיאלית צריכה להיות מה שפחות מפורסמת ומגוננת, לבושה תלבושת עממית פשוטה בהתאם לתנאי המדינה. היא נכונה ופיקחית בעלת השכלה ומתמציאת יפה בחיי החברה."

ח' לווית לב. חבר מושב הירז גב בעמק יזרעאל, אמנון עמיר (30) יליד עיראק: "בת משק בולטת יותר בצבריות תה מבת העיר. היא גלוית לב וביטוי כמו ישקני יכול להתפרש מצדה כביטוי חיבה, נערה לא צברית לא תעזי לעולם לומר ב"טו זה או דומים לו בפומבי."

ח' רעית. יצחק מרקוביץ הוא כנר יליד הארץ, אב לשני ילדים: "בשבילי צברית טובה צריכה קודם כל להיות חובבת מוסיקה, לא מסנונית ביות אלא מהבנה. היא מין טיפוס מלאת חיים ורעשנית גידעית בלשון החברה, אך היא מתורבתת."

ח' אופקת. אהרון סדובניק (31) מנהל עבודה נשוי מרמת-גן: "אני רואה את האידיאל של צברית בנערה חופשית ברוחה ובמעשיה, רעננה ובריא. למרות תכונות החופש ואף החוצפה המצויים בה, הצברית הטובה צריכה להיראות יותר מאופקת ולהסתיר את ענות פניה. עליה להראות מנומסת יותר."

ח' מיצה. סמל ביחידה קרית, מוטי דרורי (21) בת צברית היא כמו בן לכל דבר. היא אמר צה ומעיוה וחובבת הרפתקות וסילוסים, בזה לסכנות. צריכה להיות נערה בעלת שרירים שכל ה"רואה אותה פוחד להתקרב אליה."

ח' זלפה. יוסף שווארץ (37) חקלאי ממושב הורעים יליד טבריה, אב לשלושה בנים: "צברית זה מושג הפוך למושג של נערה יהודית גלוי. תית. היא שזופה ובריא, איבת עבודה ובעלת יוזמה. למרות ש"היא נראית חוצפנית, היא מסורה לעם ולמדינה יותר מאדם אחר."

ח' בעית. עקרת בית דובה כהן (41) מקרית חיים: "כל המיוחד שבצברית ס"ב סביב נקודה אחת — טב"עיות. היא לא מתגוננת ונמנעת ממלאכותיות ובוהו יופיה האמיתי. בתכונותיה יש הרבה טבעיות ופרימיטיביות, היא אומרת מה שהיא חושבת, היא סמל היושר, אינה מפורסמת כנערת זוהר."

מה דמותה צברית

משאל-הבזק שערכו השבוע חוליות הכיסוי של "העולם הזה", הקיף כמעט את כל שכבות הצבור הישראלי. קיבוצניקים, מושבניקים ובני עיר מכל רחבי הארץ, פועלים, אנשי-צבא ועקרות-בית, ישיי שים ונערות בית ספר, צברים ויוצאי גלויות. רובם ככולם סברו כי הצברית היא נערה מיוחדת במינה, הנבדלת מנערות אחרות בצורתה החיצונית, באופייה, בתכונותיה ובחתימה-הגות החברתית, איננה מחקה

בין תושבי העיר, הקיבוץ והמושב בצפון ובדרום

דלקרית. אברהם ברנשטיין, נהג מונית, עלה מפולין לפני עשרים ושתיים שנה: "צברית צריכה להיות ממש צב רית שתדקיר ביופי, בהתנהגות ובדיבור כמו מירות הצבר, גם שתחזיק יותר מעצמה. בעיקר היא צריכה להקפיד על רמה מוסרית, המוראל שלה, וכל אותם הדברים הנפלאים המבדילים אותה מנע"רות הנוהר ההוליוודיות."

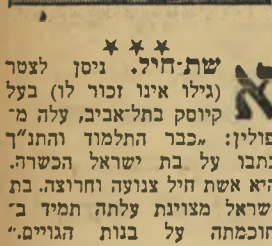
מפולפלת. סדרן תחבורה באשד, יחיאל עזרא (27) יליד פתח תקוה אב לילד: "צברית משלנו צריכה להיות זלובית, בעלת גוף ובעלת קול, מפולפלת וחמת-מוג. התנהגותה צריכה להיות שילוב של שובבות נעורים ובגרות מחשבה, כבנות הפלמ"ח במלחמת השחרור שהיו דוגמה אידיאלית לדור הצעיר."

תוססת. חברת קיבוץ זר קים שושנה קולב (19) ילידת הונגריה, עשר שנים בארץ: "צברית כטיפוס יהודי עומדת בשתי רגליה על הקרקע ויודעת את אשר לפניה, איננה חיה באויר וחולמת חלומות ב"הקץ. היא תוססת ופורחת."

מוסרית. צברית רמת-גנית הלומדת בסמינר גבעת הר שלושה, בתיה זרחי (20): "צברית היא פטריסטית בכל ה"מובנים. היא מתמצאת גם בפ"ליטיקה ואיננה ארישה לבעיות העם. יש בה עוז ואולי גם שוב"בות, אך מתחת למסכה קלילות הדעת היא אחראית ומוסרית."

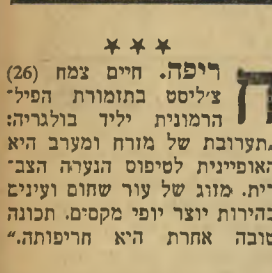
מזונכת. מנהל סניף פלס בתחנה המרכזית בתל-אביב, מינו גאיסה (33) יליד טריפולי: "צברית היא ה"נערה הבולטת משאר הנערות. היא טבעית ורעננה חסרת התחנ"חנות מיותרים. האידיאלית מחור נכת ולבושה בסגנון אירופי."

זוכבה. תושב תל-אביב, אירי פיקסמן (29) פקיד, אב לבת: בת המתחנכת בתנועת נוער היא אידיאל צברי. שם היא קונה את הרגלי החברה הגלויים, לומדת לחבב פשטות ותרבות. תכונות כמו קסם אישי ושוכבות הן אישיות בהחלט."

חופשית. עטאלה סולימן (25) הוא דרווי מדלית-אל כרמל, היה רסר בצה"ל וכיום הוא קבלן בנין ואב לארבע ילדים: "המיוחד בישראליות שאיננו נמצא בבנות הבאות מ"ארצות ערב היא החופשיות ה"גדולה שלהן, חוסר-פחד מפליא."

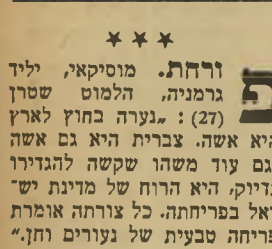
מחנכת. מפקח עירוני רחמים מזרחי (29) נשוי ואב לארבעה ילדים, עלה ממצרים לפני עשרים שנה: "צברית טובה הולכת אל העולה ה"חדש ועוזרת לו להתמזג בהי"ח ארץ. היא צריכה להיות סמל של התחשבות בזולת ועזרה הדדית."

שטוב. ייסם סעדה (37) סבל נשוי ואב לארבעה ילדים: "צברית צריכה להיות בת לתפ"ארת המדינה והיהדות. נכונה ר"דרכה לכל קריאה, מלאת עוז רוח ואומץ, אך העיקר שתתחנך ות"קים משפחה ותהיה אם טובה."

מגשימה. בן ציון חקלאי (25) חקלאי מקיבוץ מש"מרדוד: "האידיאל של צברית היא בת מעמד הפועלים המחפשת את עתידה ומגשימה אותו בהתישבות העובדת, בה"רכת עולים ובפעולה חלוצית ב"נגב. היא חיינית ומלאת מרץ."

מפותחת. יוסף מאושר חושב ראש העין, מאו ע"לה מתימן לפני שש שנים, אורג לפי מקצועו: "המיוחד ב"צברית שהיא יותר מבנות אח"רות. היא יותר מפותחת בגוף ובשכל, יותר מלומדת. היא גם יותר יותר אשה מבנות אחרות."

חיכנית. אברהם ויגשטיין (25) תל-אביב, עובד דפוס: "החיוך של הצברית אומר הכל על טבעה. זה חיוך לבבי לא מלאכותי המביע חן ו"מרץ. רק בצברית אפשר למצוא חיוך בריא כזה חסר כוונות. צב"רית צריכה להיות פשוטה כהל"כיתיה, אמיצה, ועם זאת טובת"לב, מוכנה לעזור חמיד לזולת."

פשוטה. חיה מנשרוב (14) צברית ממשק כברי בג"ל המערבי: "כל בת ה"ארץ שואפת להיות צברית א"יאלית. אפשר להגיע לכך על ידי הבלטת הרוח החלוצית בתל"בושה, צורת ההליכה ואופן הדי"בור. הפשטות של הצברית זה ענין של הרגש ולא של משחק. פשטותה הוא מקור קסמה ה"עיקרי של הנערה הצברית."

עיר
56?

ובחנתנהגותה נערות מארצות זרות. ב"בירות על הצברית. היא חצופה, יהירה, אב"כשנשא"ו כיצד צריכה להיות דעתם הצברית האידיאלית, כללו תכונות אלו הדמות האידיאלית, כפי שהצטיירה במעט"ה היא נערה המגלמת את מדינת-ישראל. יפה וטבעית, בתכונותיה — פשוטה, זכירה, כשאופותיה — חלוצית ומגשימה.

שאלון מעמדות

את השאלון הזה זכאית למלא המועמדת עצמה, וכן כל אדם אחר המעוניין להמליץ על מועמדת לתחרות. כמו כן רשאים למלא אותו מוסדות חינוכיים, ארגוני נוער ומחנכים הסבורים כי אחת מחניכותיהם או מחברותיהם ראויות לזאת

השם:

מצב משפחתי:

הכתובת המלאה:

שנת הלידה:

מקום הלידה:

שנת העליה:

השכנה קודמת:

שרות צבאי (מקצוע ודרגה):

מקצוע או שטח לימודים:

מקום העבודה או הלימודים:

האם המועמדת היתה או הנה חברה בתנועת נוער, תנועה קיבוצית, ארגון ספורט, להקה אמנותית או כל אגוד אחר?

פרט איזה ומתי:

חובביות:

אם אחד הפריטים אינו חל על המועמדת, אל תמלא אותו. יש לצרף לשאלון זה תולדות חיים של המועמדת, עד כמה שהן ידועות לממלא השאלון. במקרה שהשאלון ממלא עליי ממליץ או מוסיף, עליו לצרף הנמקה מדוע לדעתו ראוייה המועמדת לתואר. במקרה שהמוציא לאור ממלא את השאלון בעצמה, עליה לצרף הסבר קצר של דרכה בחיים ושאיפותיה לעתיד. במקרה שהשאלון ממלא עליי ממליץ או מוסד, ציין להלן את

השם:

הכתובת:

נא לשלוח את השאלון הממלא בצרף החומר למערכת העולם הזה, ת. ד. 136, תל-אביב וציון על המעטפה "צברית 1956".

במקום זה, נא להדביק תמונה של ח' מעמדת.

במדינה

(המשך מעמוד 8)

הקדים תרופה למכה, הציע בעצמו לצרף את לבון לועדת השרים. אולם בן-גוריון חשש שדבר זה ירגיז את נאמני שרת, הציע לשים את לבון רק בראש ועדת-הכוננות חסרת-החשיבות. לבון נעלב, הודיע שהוא מסרב.

החלטתו של בן-גוריון להתחזיר את לבון לעמדת-מפתח רק בהדרגה, נובעת משיקולי המכתוב לו את כל מעשיו: הפחד העמוק מפני משבר גלוי בו תהיה ידו על התחתונה. אין לבי גי. שום חשק לחזור לשדה-בוקר. על כן אין הוא רוצה לריב בשום מחיר עם שרת, שהוכיח את עצמו כיורש מוכן. **שבועת נקמה.** לאדם מן הצד יכולה היתה כל ההתרוצצות הזאת להיראות כטראגדיקומדיה, כמישחק קל-ידעת בהכרעות גורליות, בשעה שעצם קיום המדינה וחיי אלפים ממיסבי בניה מונחים על כפות המאזניים. אולם במצב השורר כיום בישראל, לא היה הדבר יכול להימנע.

האיש שסימל מצב זה יותר מכל אדם אחר היה ח"כ הפועל המזרחי, יצחק רפאל. רפאל הוצע בשעתו על-ידי מפלגתו לתפקיד תתי-שר החינוך, אולם נפסל בהחלטות על-ידי השר, זלמן ארן, שלא שכח כי שמו של רפאל נזכר בשעתו בקשר לעסקים מפוקפקים. רפאל נשבע שבועת נקמה, חיפש דרך להתחזר לארן מנה אחת אפיים. לפתע נזכר כי ארן שייך לסיעת שרת. כשהופיע שרת החוץ בוועדת-התקציב והבטחון של הכנסת, שגם רפאל חבר בה, קם פתאום רפאל, יצא בהתקפה חריפה על הקו התבושני של שרת, נשא ב"אזוני חבריו הנוהמים נאום אקטיביסטי גל-הב. זאת היתה דרכו לנקום בארן.

כל חברי הוועדה הבינו היטב מה הנאים את רפאל. איש מהם לא ראה חובה להגיב. יחס זה לגורלה של מדינת ישראל לא נראה להם, כנראה, כיצא דופן.

משטרה

מקרה מצלח

המפקח הכללי של המשטרה, יחזקאל סהר, כעס. לפניו היתה פרוסה חוברת חומה של שורות המתנדבים, בה הואשמה המשטרה ב"אשמות חמורות" (העולם הזה 949). סופר בה על קשריו של סגן המפקח הכללי, עמוס בן-גוריון, עם קבוצת בעלי-הון, שעשתה עסקים משגשגים ובתלי-אחזבים על מבקר המדינה.

בן-גוריון, כך טענה החוברת, גר חינום ב"חוליה המפוארת, בת שמונה החדרים, של המליזר שלום ליגום, ליד מלון הסרון ב"הרצליה. ליגום היה קשור עם עסק של רכישת ציוד מלונות מכספי הסוכנות בגרמניה, שעליה הוגשו חשבוניות מזויזים ומנופחים. המשטרה, נאמר בחוברת, חקרה את העבירה, אך סגרה את החקירה תחת להגיש משפט פלילי, התיידדו ראשי המשטרה עם מבצעי ה"עבירה.

שני שותפים. במדינת ישראל אין רגילים להכחיש סיפורים זיווניים מעין אלה. אולם סהר נהג אחרת. כשצילצל אליו כתב-הארץ הבלונדי, תביב כנען, בעצמו קצין משטרה לשעבר, הסביר סהר באדיבות ו"בכשרון כי מה שגורא כלפי חוץ כשחיתות וחטיפו על עבירות, אינו אלא שרשרת מור"זרה של מקרים מוצלחים.

מקרה מוזר ראשון: עמוס בן-גוריון לא הכיר כלל את ליגום כאשר נכנס לגור ב"חוליתו, מוקפת המדשאות המטופחות. אמנם היה עמוס שותף של ישעיהו ("שיקה") ירקוני במפעל לכריית זיפוף, ואמנם היה ירקוני שותף של ליגום בעסקות אחרות, בתוכן עיסקת ציוד המלונות, אולם נראה כי ישעיהו ירקוני לא מצא מעולם לנכון להציג את שותפו מ"1 לשותפו מ"2.

כך נכנס בנו של ראש הממשלה לגור ב"חולית אדם שלא הכירו כלל. שכר הדירה המקובל של חוליה מרוהטת זו היה צריך להגיע, במחירים המקובלים בשוק, ל"400 ל"חודש, סכום העולה במקצת על משכורתו החודשית של קצין משטרה בכיר. אולם עמוס בן-גוריון ניצל מהקושי הכספי שהיה צפוי לו, תודות למקרה המוצלח מ"2. כשחזר ליגום לדירתו, כעבור חודשים רבים, סירב בהחלט לקבל שכר-דירה מן האדם הור, על אף הפצרותיו העקשניות של בן-גוריון.

מדוע לא? מובן שאין כל קשר בין מקרים אלה לבין המקרה המוצלח מ"3: אי-פמיחת תיק נגד ליגום ושתפו-שיקה.

ירקוני. לא היתה כל אפשרות לתבעם לדין על גניבת כספי הסוכנות, אם היתה כזאת. כי העבירה בוצעה בחוץ-לארץ. סיכם סהר, בעצמו חבר הנהלת חברת האחים סחרוב: "אין סיבה לתבוע משותף בקואופרטיב לאחר על חלקו שהושקע לפני שנים, רק מפני שהוא קצין משטרה. על ה"משטרה רק להקפיד שאנשיה לא יעסקו באופן פעיל בניהול חברות או בעבודות צדדיות." ומקרה בלתי-מוצלח כזה, כמובן, לא קרה הפעם.

מנגנון

מקרה מוצלח (2)

כאילו לא היה מספיק צרות לקבוצת שלום ליגום, שייקה ירקוני, אריה פילץ וחברים

קיים חוק בלתי-כתוב, לפיו אין מקבלים ל"עבודה אדם שעבר את גיל 45. על רקע זה קם, לפני כשנתיים, איגוד ה"עובד הקשיש. את הגיבוי החינוכי קיחה ל"קבל בבחירות לכנסת. על כן הגישו עסקניו את רשימת העובד הקשיש הבלתי-מפלגתי, רשימה י"ן.

התנאים. ערב הבחירות, נזכר לפתע מז' כיר מפא"י בתל-אביב משה קיטרון כי מפל"גתו שואפת, בעצם, גם היא להטבת מצבו של העובד הקשיש. הוא פנה אל האיגוד בן 4000 החברים, הציע לבטל את רשימתו לכנסת, ל"היכנס כגוף אחד לשורות בוחרים המפלגה. ה"הסכם נחתם ב"29 ביוני, כלל בין השאר, סעי' פים על:

● הקפאת עבודתו של האיגוד לתקופה של שמונה חודשים.

שותפים ירקוני ובן-גוריון
המשטרה הכחישה

● הקמת מחלקה מיוחדת בלשכת העב"ד הכללית לטיפולם וסידורם של עובדים קשישים מטוגלים לעבודה.

● פירוקו המוחלט של האיגוד והפסקת עבודתו אחרי תקופת נסיון של ששה חוד'שים, בה תשקוד הכפלה למלא אחר כל ה"חייבויותיה.

החיזור שנפסק. שלושה ימים לפני מור"ש השבוע, עם תום ששת חודשי הנסיון, דמ"תה מפא"י לחתן שהפסיק את חיזורו אחרי כלתו ברנע שקיבל את ד"נייתה. מפא"י ש"חזרה את הבטחות הכלולות, המשיכה להתעלם

(ראה לעיל), הופיע השבוע-למרחב כפרסום זיוני חדש.

בפינת הרחובות דיונונגו-פרישמן, בתל-אביב, מרכז העצבים של העיר החדשה, עמד במשך שנים מגרש גדול ריק, שהופקע ב"שעתו על-ידי משרד-הבטחון כדי לשמש מגרש-חניה למכוניות צבאיות. בעלי המגרש חזרו ודרשו להסיר את התפקע איימו במש"פס ובתביעות פצויים, אך ללא הועיל.

ידידים נכונים. יתכן שהם שמעו שמועות מסוימות (מסולפות בהחלט!) על מידת ההשפעה המסוימת של חבורת ליגום-ירקוני-פילץ במקומות הנכונים. בלבם צץ רעיון גאוני: למה לא לרכוש ידידים ולה"לח בחברת סקידים הממשלה?

הם פנו לאריה פילץ בהצעה להצטרף ל"שותפות שתקים את בנין הענק (כולל קולנוע חדש) שייבנה על מגרש זה. זמן קצר אחרי שפילץ נאות לבקשה זו, אירע המקרה המוצ"לח: משרד הבטחון החליט לא להמשיך ב"קיפוח אורחים הגונים, הסיר את ההפקעה מן המגרש.

החודש נהגו עוברים ושבים בראותם את מכונות-הענק חופרות במגרש. בנין הארץ נמשך.

מפלגות

הכלה המכורה

כל עובד קשיש מובטל יודע שאין לו מה לחפש בלשכת העבודה הכללית. מזה שנים

* כמעט כל טענות המפקח הוכחשו חשבוש נמרצות על-ידי שירות-המתנדבים. היא פירס"מה הוכחות לביצוע העבירה בגרמניה גילתח שקציני-המשטרה נשלחו במיוחד מן הארץ כדי לחקור אותה, וכי היה בסיס חזק ברור להגשת תביעה פלילית בארץ (א"הצהרה על מטבע חוץ). כן הכחישה כי עמוס בן-גוריון נכנס לקואופרטיב לפני שנחתמה לקצינו-מש"טרה, כטענת המפקח הכללי. בן-גוריון נת"מנה כמנהל בחברת הזיפוף בשנת 1952, שעה שגר. בביתו של ליגום נחזה קצין-משטרה.

הארץ

והעלו באש את תמונותיהם של מי קונים ושל מנהיגים סוביאטיים אחרים (הארץ)

אוריאל פלטי, חיפה ומה בדבר וילנרנו וסנהשצ'ב? כ"10 מבין הצליינים הם נמרים (הארץ)

איריאל פלטי, חיפה היהפוך כושי עורו וצליין חברבורו? ת"ו? לביטול החוזה האנגל-בריטי (קול-ישראל)

צבי חק, תל-אביב בחסותה של המחלכה המאוחדת את הפרסים יש לשלוח למערכת עבור חידון "האשה על החוף" (עולם הקולנוע)

יהודה, תל-אביב המערכת תשלח את הפתרונות

כדורגל

ה"א הא דיאלי

מה יהיה הרכבה של הנבחרת הטובה ביותר בעולם, אם תורכב מהכדורגלנים המצטיינים בהיסטוריה? תשובות לשאלה זו שנשאלה עלידי העתון האיטלקי סמו ושלחו בידי עתוני ספורט משמונה עשרה ארצות שונות. לאחר המיון נתקבל ההרכב הבא:

שוער: זמורה הספרדי, מקבוצת ברצלון. **נה:** שעמד משנת 1917 במשך 15 שנים. **רצופות בשער:** הנבחרת הלאומית הספרדית. **מגן ימני:** נטאזי, ראש נבחרת או"ר. **רגזאי:** שזכתה ב-1924 בתואר האולימפי ביפאריס.

מגן שמאלי: הפגוד, ששימש פעמים רבות ראש הנבחרת האנגלית.

רץ ימני: אנדריאדה ששיחק בנבחרת אורגזאי באולימפיאדות 1924 ו-1928.

רץ מרכזי: אוזיורק האוסטרי, יליד 1926, ששימש ראש "נבחרת העולם" שסיימה ב-1954 את תחרות נגד אנגליה בתיקו (4:4), אחד השחקנים הפופולאריים ביותר באירופה כיום.

רץ שמאלי: צייקובסקי היוגוסלאבי, יליד 1921, שיחק אף הוא ב"נבחרת העולם". **קיצוני ימני:** סטנלי מתיס האנגלי, יליד 1915, המכונה: "מלך הדרבי" ו"הקור" סם הזקן. עד היום, בגיל 41, לא נס ליחו ואימתו נופלת על כל מגן בעולם.

מקשר ימני: מיאצה האיטלקי, יליד 1910, שהבקיע בקריירה שלו, 335 שערים, שימש ראש הנבחרת הלאומית האיטלקית 17 שנה.

חלוץ מרכזי: דייסטיפאנו יליד ארגנטינה שעבר לשחק בספרד בקבוצת ריאל המדרידית בה הוא משחק כיום.

מקשר שמאלי: פרנץ פושקאש הי הונגארי, יליד 1927, שהחל בגיל 18 לשחק בנבחרת הלאומית עומד בראשה עד היום. **קיצוני שמאלי:** אורסי הארגנטיני, יליד 1903, שיחק 37 פעמים בנבחרת ארגנטינה 35 פעמים בנבחרת איטליה.

הפתעות בכדורפס

בשבת האחרונה שוב היו אוהדי הספורט עדים לשני מבצעי כדורפס — ספורט החורף הישראלי הנערך מדי פעם על שלולית הים דשא של מגרש באסה היפואי.

השמש שהיכתה על ראשי שמונת אלפי הצופים הבליטה עוד יותר את כתמי הרפש שכיסו את מדי המתחרים ומשכו בכובדם את מכנסיהם כלפי מטה.

אולם כל אלה לא מנעו בעד שתי הפתעות שנפלו בוו אחר זו, העשויות לחרוץ את גורל הסבוב הראשון בליגה הלאומית בכדורגל.

מכבי יפו, אותה קבוצה אומללה שבארבעת משחקיה הראשונים יצאה בשן ועין ובאפס נקודות הגיעה במשחקה החמישי, נגד מכבי תל-אביב לתיקו (1:1) שלא חלמה עליו: עשר שניות לפני שריקת-הסיום עלה בידי היפואים להרעיד בבניית-ראש את רשתה ואת אוהדיה הרבים של מכבי תל-אביב, שהתפרסמה לאחרונה בכינוי "מלכת הרגע האחרון" לאחר שבארבעה מבין חמשת משחקיה הליגה חילצה את עצמה מהפסד נקודות על חודה של שריקת השופט.

מטרופולין כבושה. בטרם עלה בידי הצופים להתאושש מהפתעה הראשונה היה עליהם לשוב ולבלוע הפתעה שניה, הפעם במשחק בין מכבי חיפה לבין הפועל תל-אביב שהיתה עד אז בלתי מנוצחת.

שתי בעיטות בלתי-ניתנות-לעצירה של שלמה לוי החיפאי מוטטו את הפועל תל-אביב (0:2) ואת טבלת הליגה, בה ירדה המניצחת למקום השלישי, פינתה את שני המקומות הראשונים למכבי והפועל פתח תקוה שכבשו ברגל חזקה את המטרופולין של הכדורגל.

משחקים

הכל למען הקרן

צעיר מלבסי שנקלע למגרש מכבי פתח תקוה בעיצומו של המשחק שנערך שם בבוקר השבת האחרונה, לא יכול היה להתאפק מלהפליט זעקת התפעלות: "שיעור למראה אפרים גוזמן עב-הכרס, שהצליח לכבוש בכדור מבלי להיכשל וליפול."

• הרשימה הינה קטע מתוך חוברת ה"כדורגל בעולם בשנת 1955 מאת יוסף דגן שתוציאה בחוצאות טרסומי ספורט.

הקונגרס הוא הכנסת (2)

הקונגרס הוא הכנסת של ארצות הברית. תחלתו נעוצה בכינוסים (קונגרסים) של נציגי 13 המושבות הראשונות של ה"עולם החדש" שמספרן עלה במשך הדורות ל-48 המדינות המהוות את ארצות הברית.

הקונגרס מורכב מבית הנבחרים המונה 435 חברים, הנבחרים על יסוד ייצוג שווה של האוכלוסיה, ומן הסינט המונה 96 חבר והבנוי על יסוד ייצוג שווה של כל מדינה מ-48 ה"סטטיטס" (שני סנטורים למדינה) מבלי להתחשב בהבדלים במספר התושבים והשטח.

גזור ושחזר

פרס עשר לירות יוגרל בין מיותר

8		7	6		5		4	3	2	1
				11	10				9	
						14				13
	16	15						18		17
				24		23			22	21
										25
										26
										27
										28
										29
										30
										31
										32
										33
										34
										35
										36
										37
										38
										39
										40
										41
										42
										43
										44
										45
										46
										47
										48
										49
										50
										51
										52
										53
										54
										55

43. ערל שהתהיה; 45. שם; 48. תשקוף סוציולוגי של מבנה חב-פרטי, ארמי; 46. אליו; 49. רתי; 50. חלק של הממלכה המאוחדת; הגיעה. לבסוף תיבת גוח; 52. טון במוסיקה; 53. אות אנגלית.

מאוזון: 1. המשפחה ה"מפורסמת ביותר בין גולי ספרד; 6. מנהל התיאטרון הקאמרי; 9. אגרטל, בלור עזית; 10. חמיה של דלי; 12. אשת כניסה, ב"לועזית; 14. משנכנס חור; 15. זה מרבים בשמחה; 16. החומר הגולמי של תע"ש; 17. הצמיגים; 18. אות עברית; 19. אכסניה כפ"רית; 20. רעל; 21. מאה ושמונה; 22. "השמים מוליך את הקול"; 23. מר משוררי ההשכלה; 25. רשע פרסי; 27. "על טעם ועל ... אין מה להתחכך"; 29. אחד הנהרות שיצאו מן ג'רען; 31. עץ טרופי; 33. היא יוצאת לקנות, ל"מען קוראי העולם הזה; 35. מטוס חדש בשמי מצ"רים; 38. "פוינט", ה"אקדמיה הצבאית של אר"צות-הברית; 40. מראשי הפרוגרסיבים; 41. "לאחד, ... למאה"; 42. זירה למודליזציה לפי דור; 44. תקנון השירות של עובדי המדינה; 46. ביטוי של אי-סב"לנות; 47. יתרה מיותרת;

הקץ לשומו!!!

מעלה גם לגברים מכונות פלא חשמליות

הובאו מארה"ב ע"י אלוף העולם

רפאל הלפרין

ממצמות היקף המתנים והירכים, מסלוקת עודפי שומן מהגוף והפנים תוך טיפולים מספר

ללא דיאטות! ללא רפואות!

ללא תרגילים! ללא מסגים!

תחת השגחה רפואית מעולה

"מרקלין ונוס"

תל-אביב, רחוב ריינס 5, טלפון 23104

אפשרות פרנסה לכל גברת!

אחרי קורס של 3 חודשים לתפירה וגזירה! או אחרי קורס של 2 חודשים לגזירה ולמודליזציה! ביום 8, 9 ו-10 לינואר מתחיל:

- קורס למתחילות לתפירה ולגזירה עבור הלבושה עצמאית.
- למתקדמות לתפירות ולקונפסציונרים קורס לגזירה ולמודליזציה לפי דור נלים.

שיטה אמריקאית חדישה מידה וקונפסציה.

ב"ס לתפירה וגזירה

ליאונורה

תל-אביב שלמח המדך 72 ע"י גן החיות. ההרשמה כל יום עד 8 בערב.

10 פרסים 10

תחרות שמות

עשרים ושלוש חנויות הנעלים, "אבנעל" עברו דבעזות חרשה. שינוי בעזות משמעו שינוי שיטה. ושינוי השיטה הוא שרות משופר לצרכן. הסעיפים העיקריים בשיטה החדשה של שרשרת החנויות הם:

1. הורדת המחירים עד המינימום, בעזרת קניה מרוכזת ושיטות הפצה יעילות.
2. אופנות ומודלים חדישים, בדוגמאות שיוכנו במיוחד לפי הזמנתנו בהם מבחר עשיר של אופנות נעלי נשים; דוגמאות נחמדות לנערות הלבושות בסובסעם; נעלים מוצקות לצעירים ולנערים; נעלים חזקות החופפות את כף הרגל לילדים; ומבחר גדול של נעלים יפות ונוחות לגברים.
3. קניה נעלים תהיה תענוג. אנו מחדשים את רוט החנויות ואת סידריהן, בטעם מודרני. נוסדים סניפים חדשים, כדי שיוכל הצרכן לקנות נעלים בקרבת ביתו. חבר עובדים אדיב ומאומן יעזור לצרכנים למצוא את הנעל המתאימה ביותר, היפה ביותר והרצויה ביותר.
4. המחירים קבועים, וכך לא יהיה לצרכן ספק אם שלם את המחיר הנכון. לדעתנו, בשיטת המיקוח נוהגים התנוונים להעלות את המחירים מראש, כדי שיקבלו לפחות את המחיר הנכון אחרי שטרם הצרכן להפחית מן המחיר שהוצע לו בראשונה. אם מותר לעמוד על המקח, אפשר מאוד שחשלה יותר מרעך רק מפני שיש לו עצבים חזקים יותר או יותר פנאי וסבלנות. לדעתנו צריך המחיר הראשון להיות המינימום. רק כך תוכל להיות בטוח כי אין אתה משלם יותר מצרכן אחר. ואין ערובה לכך אלא במחירים קבועים.

דרוש שם חדש

חברה חדשה, בעלת שיטה חדשה, צריכה שם חדש. אנו רוצים שם חדש לחנויות, "אבנעל", שם שיכניע את מדיניותה של החברה החדשה. השם צריך להיות קצר, נוח לביטוי ונוח לזכירה. זכה במרס יקר! הגש את הצעתך לשם חדש ל"אבנעל" היום!

תנאי התחרות על שם חדש לאבנעל

1. הכל רשאים להשתתף בתחרות.
2. כל מתחרה רשאי להציע שמות רבים ככל אות נפש.
3. כל שם מוצע צריך להיות בכתב על גליון לחוד, ועל אותו גליון יהיו גם שמו וכתובתו של המציע.
4. את ההצעות צריך לשלוח ל"אבנעל", רחוב דבובינסקי 107, רמת-גן או למסרן לכל מנהל של אחת מחנויות "אבנעל".
5. המועד האחרון למסירת ההצעות הוא חצות הלילה שבמוצאי 15 בינואר 1956.
6. אם תזכה בפרס הצעה שהגישו כמה מתחרים, ייקבע הווכה לפי מועד קבלת ההצעה. האחרים יקבלו פרסי תנחומים.
7. כל השמות המוצעים נעשים רכוש החברה.
8. החלטת השופטים היא ללא ערעור.

הפרסים:

פרס ראשון	150.000 ל"י
פרס שני	75.000 "
פרס שלישי	50.000 "

בתוספת יחידקו 7 פרמי עידוד של זוג נעלים לפי בחירה חפשיה בכל חנויות "אבנעל".

הווי

בן תחת שן

בקיבוץ בשרון פנה קיבוץניק אל רופא, ביקשו לערוך בדיקת דם כדי לקבוע את אבהותו לילדו בן חמש, סיפר כי נזכר שלפני חמש שנים סירבה המזכירות לאשר סכום של 25 ל"י לחיקון שיניה של חברת הקיבוץ, הסכימה לעומת זאת להקציב 50 ל"י להפלה מלאכותית לאשתו.

בגוב האריות

בלינין, אוסטריה, חיפש האסיר הכורח הנס הופמן מקלט לילה בביתו של גוסי פריד שטיינר, גילה במאוחר כי שטיינר הוא התובע הכללי המחוזי.

לא תחשק

בפתח תקוה, נכנעה שולמית רבינו בית לחשק פתאומי, קפצה מחלון דיר רתה בקומה השנייה, נפלה על גג מכונת שתנה ליד המדרכה, התגלגלה ממנו על עגלת תפונים שעמדה מאחורי המכונה, שב רה רק שן אחת, הודיעה בתחנת מגן-דוד אדום: "למדתי לקח. לא אקפוץ יותר דרך החלון!"

פנים מוכרות

בבואנוס איירס, ארגנטינה, פירסם מדור ההתכתבויות של אחד היוםמונים את תלונתה של סיגורה ארגנטינית שכתבה: "אחרי 34 שנות נישואים לבעלי, איני יכולה עוד לסבול אותו... הבעת פניו מזכירה לי יותר ויותר את חואן פרון."

גט פטורי

בירושלים, התנפלה אשה על גבר במשרדו, היכתה אותו, צעקה כי הבטיח לשאתה ולוהה ממנה כספים לשיפוץ מכונתה, נתגלה לה במאוחר כגרוש פעמיים התי בן נפרד מאשתו השלישית והגו אב לילד בלתי חוקי — נתגלתה אף היא כגרושה פעמיים ואם לשני ילדים.

התריסר העגוד

בכירמינגהאם, אנגליה, נשאל ס.ס.ב. חיור במשרד רישום-התושבים המחוזי לפשר ראשי התיבות של שמותיו, הסביר: "לאבי ואמי היו אחת-עשרה בנות בזו אחר זו. כשנולדתי החליטו לקרוא לי סוף-סוף בן."

הכל אודות חווה

במעברת צפת, הוכשה מורה על ידי נחש שהסתתר מאחורי הלוח, כאשר עמדה לרשום עליו את הפסוק "הנחש השיאני ואוכל".

געפידטע אורז

בסאן-פרנציסקו, ארצות-הברית החליט בעל המסעדה הסינית פראנק צוק, ל" התאים את עצמו לרוח הזמן, פירסם בעיתונים כי החל להגיש "ארוחות כשרות".

מעל לצו התפקיד...

באי-שם, הסביר סורי, שלבש, בעת הילקחו בשבי, כמה זוגות תחתונים, שתי אפודות, מעיל חורף ונעליים חדשות: "הייתי אפסנאי פלוגתי".

חור בגרב

ברומברג, הולנד, ביטל מהגר הולנדי את נסיעתו לניו-יורק עשר דקות לפני הפלגת אניית המהגרים א/ק טיבאייק, הסביר כי אמו ואחותו טרם גמרו לסרוג את ששת זוגות הגרביים הדרושים לו להתחלת חיים חדשים בני-יורק.

בצלמו ובדמותו

בנתניה, יצא אליהו רפפורט לרחוב לקנות סיגריות כשהוא ערום כביום היחלודו, הסביר לשוטרים שעצרוהו: "מה אתם רוצים? כך ברא אותי אלוהים!"

חבורה ומכה טרייה

בחיפה, הוציאה ברכה חבורה מקל כבד ממחבואו, הנחיתה אותו על ראש בעלה הישן, פיצחה את גולגולתו, טענה לאחר מכן בבית-הדין כי המקל הוכן על ידי בעלה על מנת להכות אותה.

כדורגדן אפרים גוזמן רובינה ושלונסקי —

כדורגדן שמעון לומיק — לא התגלגלו

תחליף מספק. חמש מאות הצופים, שתרמו מאתיים לירות לקרן-המגן, לא באו לראות כדורגל, כשם שהאדם ההולך לראות דוב רוקד לקצב וואלס אינו מצפה להופעת בלט. "רוצים לראות את רובינה ושלונסקי רצים על המגרש", הסביר אחד הצופים. רובינה ושלונסקי אמנם לא באו, אולם "אא נאמני כסית שהתמודדו נגד ה"אולד-בויס" (הקשישים) של פתח-תקוה, היו תחליף מספק.

שמות כמו שמעון לומיק (60), החלוץ המרכזי של הכוח וינה; או אברהם ברגר (48), שוערה הבת-ימוצח של אותה קבוצה, העלו בשעתו את ערך הספורט היהודי בעיני העולם כולו. הפעם היו השניים יריבים, לומיק (פתח-תקוה) החזיר שני שערים מר חצים לשערו של ברגר (כסית) שעל אף גילו הדגים קפיצות נועזות.

זה הסוד שלו. היתה זו שעתו הגדולה של ישעיהו (שיקה) ירקוני, שהמישחק עזר להסיח את דעתו מצרותיו האחרות (ראה ב" מדינה). הפעם קנה לו שם של שוער ש" שערו אינו ניתן להבקעה, ושהסוד שלו היה גלוי לעיני כל. פשוט הכדור כמעט ולא הגיע אליו.

תירץ אורי לוי (קאמר) את נצחון קבוצת כסית (4:5): "מאז ניצחו אותנו (2:7) הם הזקינו בשנתיים, בעוד חמש שנים כבר לא תהיה בעייה לגמור אתם."

להיות יותר חזק וקולע למטרה. אף על פי שריפואה הוא סרט צרפתי שהופק באנגליה הוא בא לסתור אשליה שמקורה בצרפת: ש' האנגליות הן קרות.

בין החיים והמות

ישנם סוגי ספורט שבהם אחד מסכן את חייו בעוד רבבות נמתחים, תוך הנאה עצומה. ספורט אחד כזה: התאבדות בקפיצה ממקום גבוה. באמריקה אירעו בשנים האחרונות, כי פי הנראה בהשפעת גורדי השחקים והקולנוע, עשרות מקרים בהם עמד מתאבד שעות רבות על מעקה לפני שקפץ אל מצילות הרחוב.

ב-14 שעות ניתן סיום שונה קצת ל-מקרה ידוע מאד בהיסטוריה של השדרה ה-חנישית, ניו-יורק. עת ברנש צעיר התאבד ל-אחר מתחיה של יום וחצי לילה. בסרט ה-מועמד להתאבדות הוא ריצ'ארד ביוהארט כי עוד שהשוטר המנסה-לשלו שלא יקפוץ הוא פול דאגלס. אין זה הוגן, כמובן, לגלות כי-סקירה מה סיומו של סרט כזה, אבל מותר ל-הגיד שמפיקיו מצליחים, בהפתעה מרעישת, ללכוד את הצופה בישה. ולא את הצופה ב-לבו.

יומו החדשות

תעמולה נגד תעמולה

הליגות לידיות עם ברית המועצות (יש ש' לוש כאלה) מחו בפני המועצה לבקורת על הסרטים אנשי הליגה ויד לפה, המוצגים ב' ארץ. הסיבה: הראשון מלגלג (ברצינות) על ברית-המועצות השני — גם כן (בצחק). אין סיכויים כי המועצה לבקורת תתייחס ברצי-נות לפניות אלה, למרות נטייתה להחמיר לפי בקשת גופי לחץ.

אמריקאים רומא

יותר ויותר שחקנים הוליוודיים יופיעו ב' סרטים איטלקים. אחרונה ברשימה: גלוריה (שדרות סאטוס) סטאטון, אשר חשק את אשת מדנים ותככים אגריפנה, אמו של גירון קיסר בסרט נירו הנובל. בין האחרים ב' סרט: ויטוריו דה-סיקה בתפקיד סניקה. הולר בודי אחר באיטליה: אורח אמריקאי (ממוצא צרפתי) שארל בואיה המופיע לצדה של סופ' יח לורן, זו הפעם הראשונה.

בקצרה

לב אמא. מארסין קא-ול מול הצביעות הזעיר בורגנית הגדולה, על חוף הים בעיר מרגוע איטלקית. ראף האלונה.

כוכב נולד. ג'ורג' גארלנד נולדת מ' חדש, לאחר היעדר של שנים רבות עקב מח' לה קשה, במשחק מדהים בסרט על אודות כו' כב שוקע (ביימס בייטון) וכוכב זורח (שח' קניט-זמרת גארלנד).

הצי משתעשע: שלוש נערות נופלות בזרועות שלושה מלחים, משתעשעות אחם ש' עה ארוכה על מסך הקינמסקופ. הקהל משת' עשע פחות מהם. ויק דאמון, סוגי מארסין, דבי ריינולד, ג'יין פאואל, אן מילר.

צחוק בגן עדן. ליצן מוריש ה'ן לבני משפחתו, נפטר אך לא פוטר אותם מאינער' מויות רבות עד שהם משיגים — או כמעט — את כספם. אליסטייר סים.

דרכון לפימליקו: מה בתרחש כי אשר מחליטים תושבי רחוב לונדוני למוד צ' נע להנתק מעל הקיסרות הבריטית. פצצת צ' חוק אנגלית אפינית. סטנלי הולוביי.

יד לפה. סאטירה אנגלית, מאת מפיקי צחוק בגן עדן, על אודות שרברב המגיע למוסקבה בטעות, נחלץ ממנה רק במק-ה, לי אחר שיחת פנים אל פנים עם החבר סטאלין. לא לקומוניסטים. ג'ורג' קול.

הצעיף הירוק. מירצח עם גימה אנו שית. על אודות חרש-אילם-עיוור הנאשם בחי' סול גואף אמריקאי. מייקל רדגרייב הוא ה' פרקליט המנסה להצילו.

* בסרטים, הורח החביבה טלוק נבלים: להניסם אל מגדל גבוה, להשמיט אותם ארצה בצילום איטי אמנותי.

המופץ הזה
מאת
דרכון לפימליקו
צחוק בגן עדן

סרטים

מרפי בתפקיד מרפי

אודי מרפי הוא שחקולנוע יפה-תואר. הוא גם החייל שזכה במספר הגדול ביותר של אותות הצטיינות בצבא האמריקאי. היה זה סבקי, איפוא, שתפול בחלקו זכות נוספת: לשחק בסרט על אודות עצמו: **לגיה-נום וחזרה**. אמר כוכב-גיבור מרפי: "היתה זו תחיה מיוחדת במינה, לחיות שוב את ה' קרבות הנוראים שלמולי יצאתי בהם ללא כל שריטה. חבל רק שאגב צילומים שברתי את ידי והייתי נאלץ לשכב חודש בבית-חולים".

אודי היה בן שתים עשרה כאשר נפדד אביו מעל אמו, גודל על ידי האם, היה זמן מה איכר, אחר, בהיותו בן 17, הגיעו לאווניו הדי התותחים, התגייס לצבא. הביטו בו ה' חיילים הותיקים, הסתכלו בפנייה-מלאך שלו, נדו בראשיהם: "לדון הצטרף למחלקה".

מלאך חבלה. אבל אודי מרפי לא היה ילדון. בעל פנייה-מלאך הוכיח עד מהרה כי הוא מלאך חבלה, הרג, השמיד ואיבד בקר' בות רבים מספור ועקובים מדם. כל אות' כבוד שזכה בו עלה בחללים רבים. כי המ' טפסים אל התהילה דורכים על סולם ששלביו פגרים. סולמו של אודי כרפי גבוה מכל ה' שאר ועל כן סיפורו גם נוגה מן האחרים וטראגי מאד: ספורו של דור אשר, כדברי מבקר שגון, ידע את המות בסרם הכיר את החיים.

שוב לחם ואהבה

הצלחתו של סרט מעוררת מיד רצון ב' לב מפיקיו לחזור עליו, בשינויים קלים ב' יותר, בשני קילוכסטרס נוספים של פילם. ה' דבר דומה לבדיחה שמספרים אותה פעמיים. אם המאזין נוטה להיות מדוגג, כלומר הוא במצב רוח טוב, הוא צוחק פעם שניה. אם לאו — הוא משתעמם. המספר — כמו השחק' נים **בלחם, אהבה וקנאה**, ההמשך ל' לחם, אהבה וזמיון — משתדל להגויס, כרי לעורר צחוק.

וכך נראה ויטוריו דה סיקה, שמעולם לא היה מן השחקנים המאופקים, כשהוא משחק משחק רחב, עתיר תנועות יד ואצבע ועשיר העוזיות פנים. רק לעתים מרהיב משחקו את העין. מרבית הזמן הוא חוזר, לא בהצלחה יתרה, על עיצוב הדמות המוכרת והלא-מעני' נתיביות של קצין משטרה בכפר האיטלקי הזעיר סאלינה, אישם גבוה בהרי האפנינים.

השלישי בדרך. הקנאה אשר בשמו של הסרט מתחמסת אל מה שחשים שוטר ביישן רוברטו ריסו כלפי ארושתו גינה לולר בריגיטה ומילדת מאריסה מרליני כלפי קצין דה-סיקה. הכל מסתים בכי טוב (במקרה ה' ראשון), ועצוב (בשני) ולרגע נומה כי הסייד' רה הגיעה לסיומה. אשליה: לחם ואהבה טרם פסו מן העולם של הקולנוע האיטלקי: השלי' שי בסרטים אלה כבר בדרך.

צרפתי בין האנגליות

מאות מחזות רומאנים ויצירות אחרות נכת' בו על המאהב האגדי דון ז'ואן. אלפים על דון ז'ואנים באופיים. האחרון ברשימה הוא אנד' רה ריפואה, חובב-נשים צרפתי אביון, לבוש קרעים, שלומיאל משהו, המחזר בהצלחה (פ' חות או יותר) אחרי כמה נשים אנגליות ב' **אהבותיו של מפייה ריפואה**.

הנשים בסרטו של במאי רנה (משחקים אטוריו) קלמון נאשאשה פארי, בדמות אשה מן החברה הגבוהה: המסרבת להחזיר אהבה לאנדרה: ג'ון גרינוד כנערה יושבת בית ז' עיר-בורגני שריפואה מחזר אחריה, מלמדה את עובדות החיים, אחר מוסיף לה שיעור ב' עובדה המרה מכל: בורח ממנה, וחאלרי הובי' סון כאלבנה נאח-מראה הנישואת לדון ז'ואן ה' צעיר, נוכחת בתעלוליו ומחליטה להימלט מ' מנו. כן מתאבדות ברפואה האוהב עד מות (והשמלה הבאה): מנהלת משרד קשת-לב (מרגרט ג'ונסטון) ויצאנית רחוב רכת-לב.

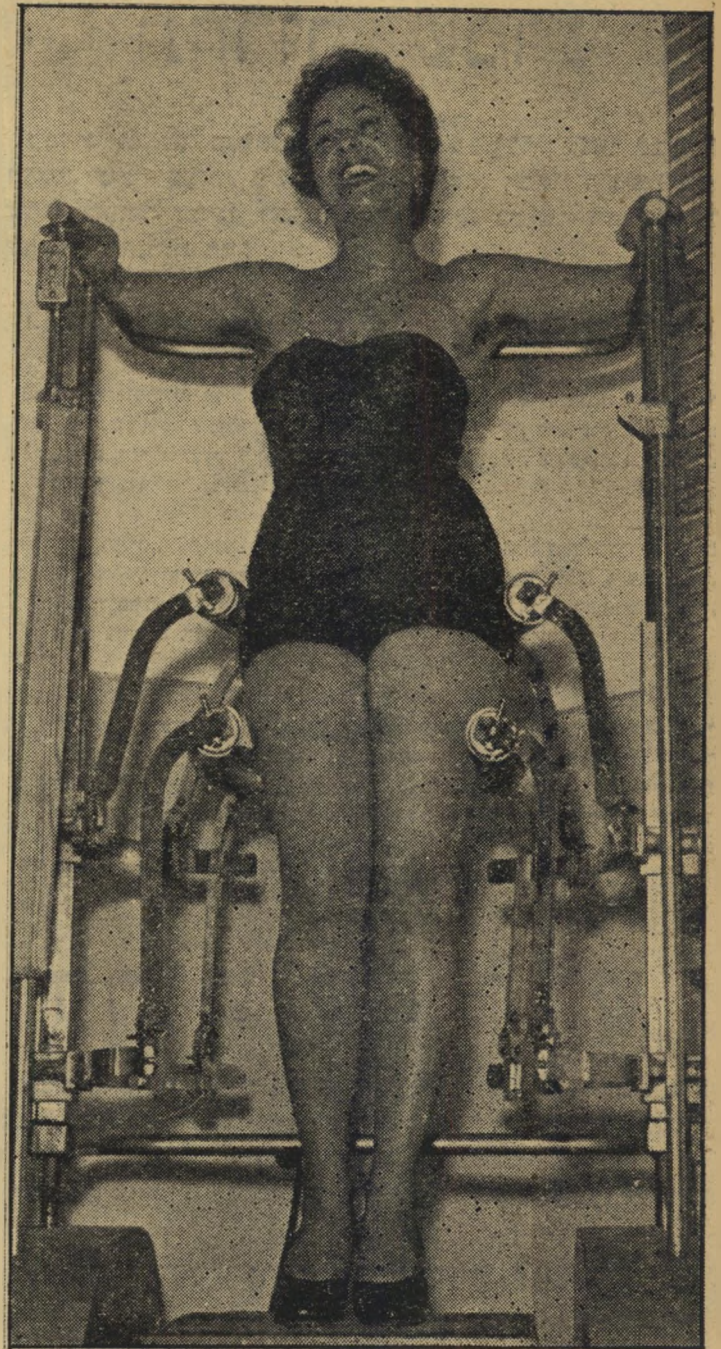
שבירת לבבות ורגליים. ריפואה ה' מסכן, לאחר שהוא נידד רעב וקופא מקור ב' רחובות לונדון, אינו מסתפק בנוחיות שנות' נים לו החיים אצל העשירה הובסון, מנסה ל' שבור לבבות נוספים, שובר אגב התהליך את רגליו, עובדה המונעת ממנו אהבה-בים, אבל לא פוילות לעבר רגליים נשיות חטובות כי הלכה (כתנאי שלא תהינה של אשתו או של אהובות שכבר נמאסו).

כל זה מתואר בצנינות לא תמיד דקיקה, אבל משעשעת ביותר, למרות סוף שהיה יכול

ת-לאיבי, רחוב רש"י 9

המכון לחיטוב הגזרה

טלפון 21668

12 ידיים לשרותך!

עד לכתף בתנועה קצובה, שאינה מעייפת או מכאיבה, הסובל היחיד מכל העניין הוא השומן, המסתכל במהרה עלידי 12 הידיים המעסות.

מכונה זאת היא רק אחת מ' המכונות הרבות והחזישות במכון לחיטוב הגזרה בתל-אביב, רחוב רש"י 9. במכון אפשר להוריד שומן מכל מקום בגוף ולחטבו לפרופורציות הנכונות. מחזור אחד, של עשרה טיפולים בלבד, מביא להתקדמות ניכרת. את הטיפול כדאי לעבור תוך הזמן הקצר ביותר. כי כך יכול להיות גם לך גוף חדש תוך חדש ימים.

עזרה ירושה היא העובדה, מאז ומתמיד כי מסג' הוא יעיל מאד להרזאה, לחיטוב הגזרה, למחזור הדם ולבריאות כללית. אך המסג' הוא רק אחד הגורמים הרבים לחיטוב הגזרה ולחיסון הגוף.

הגישה החדשה לטיפול בגזרה היא השיטה הממוכנת. האשה נכני' סת לסלון, שם מחכה לה שורה שלמה של מכשירים להורדת השומן. אחד מהם היא המכונה בתמונה למעלה, הממלאת את תפקידם של ששה מסג'יסטים. כל אחד מששת הגלילים המתכתיים ממלא תפקיד זוג ידיים, מעסה את הגוף מן הברכיים

תל-אביב, רחוב רש"י 9

המכון לחיטוב הגזרה

טלפון 21668

אנשים

ברושטיין והקאזין

אחרי שראו קאהיר סיפר בשידורו העביר כי שר המסחר והתעשייה לשעבר, ח"כ צי-פרץ ברנשטיין, הבריח את הונג לחוף לארץ וקנה את קאזינו ההימורים בריי, אמר הח"כ: "הייתי מסכים, אבל אין לי כסף". הוסיף בנו הצעיר משה, הלומד בבית-הספר התקלאי בפרודס'חנה: "החברייא כבר עומדים אצלי בתור לקבל מינוי!". מתקלת הכספים בועד הפועל של ההסתדרות הכחשה השבוע נמרצות את האשמת שורת הסתנודים כי דנה בהקצבת 500 ל"י לקניית מתנת נישואין לרננה ברנשטיין. בתו של ראש-המשלה, העומדת להינשא בעתיד הקרוב ביותר, בתשובה חותכת להכחשה זאת יצא איש שורת הסתנודים אליקים העצני, שכתב בין השאר: "לסעוכם גרמה בלי ספק, העובדה שאנו לא נקבנו בשם האדם לו נועדה המתנה, מסעמי נימוס המורכבים מאליהם... מנהל משרד מס'הכנסה בצפת לשעבר, יוסף עברון, שטור באורח

שרון שמעוני (במרכז), במאי דהימי (יושב) וירידים כן הפך הנחש למטה

חריפים את "החוג הנוצץ" נראה שהצליח יפה בחוג זה. הוא נראה השבוע חוגג את חג הסילבסטר בחברת מועדון סגור של רח"ק עשירים במלון גת'רמון בתל-אביב, בנשיפה שהסתיימה בשעה שש בוקר בארץ חת-בוקר חגיגית, כולל שאמפניה ועופות... שישנה דמארי, שהגיעה להופעה בבאר שבע, הביעה משאלה להופיע בפני חיילי ניצנה. קציני צבא, שחששו להסיע את הזמר רת לגבול, הציעו להביא את החיילים לבאר שבע, אולם שושנה חלוקתה להופיע בפני האנשים הנכונים במקום הנכון והשיגה את מבוקשה... בגלל יציאתו של שחקן תי אטרון הבימה רפאל קלאצקין לאירופה, נדחתה השנה חלוקת פרס גוסט לאמנות התיאטרון מטעם הבימה. קלאצקין הוא המר עמד הבטוח לפרס זה, בעד משחקו בתפקיד סאמיני בבית התה של ירח אוגוסט... הר שחקנית חיה הררית הביאה אתה, בשונה השבוע לישראל, בשורה: היא עומדת למלא תפקיד ראשו בסרט האוטליקי לה דונה דל גורנו (אשת היום) שלצילומיו תיסע בעוד זמן קצר חזרה לאירופה... המשורר זלמן (פנוריי הגיבור) שניאור לא סלח מעולם לביקורת כאשר לא מילאה את תפקידה ה' אמיתי: מתן הלל ושבח ליצירותיו. השבוע, בערב שהוקדש להצגת פנוריי בפתיחתה, השמיץ שניאור קשות את מבקרי המחזה, ויותר מכך את המשורר נתן אלתרמן, חבר וועדת הפרסואר של הבימה שפסלה את המחזה. גם אני הערכתי אותו בשעתו. אמר שניאור, ועד היום אני קורא את שיריו מימי המנדט הבריטי. אך לאחר הקמת המדינה הוא כותב דברים גרועים מאותו חרון בגולה! הקהל שיסע את הנאום השחצני בקריאות מחאה סוערות.

זרת מנוחין והמכס

לאחר שבמסיבת בית-העם בירושלים קיבל הכנר יהודי מנוחין שופר מצופה-כסף

רקדנית איזן הודן לחיי עקרת-בית

שרירותי ממשרתו והועמד למשפט שממנו יצא זכאי — מצא לפי שעה עבודה אחרת בועדת קרן-המגן... לאחר שראש עיריית חושיסטאן אבא חושי סיפר בשבוע לישר אל בגאחה רבה כי הופיע בשידור טלוויזיה עם ראש עיריית שיקאגו, העיר אחד העיתור נאים: "אולי היתה זאת השתלמות מקצועית. סוף סוף שיקאגו היתה עיר הגאנגסטרים המפורסמת ביותר בעולם". הגרמני ד"ר זיילדלם פום, היועץ הצבאי הראשי של ממשלת מצרים, שהואשם בכך כי שלושה מעורביו הצביעים היו סוכנים קומוניסטים שתיווכו בעסקת-הנשק (העולם הזה 942). שגרר לעיתון גרמני הכחשה נמרצת, בה סיפר בין השאר כי "אחד מן השלושה הקריב את חייו במילוי תפקידו". אולי בניצנה או באל-צבחה?

עיתונאי והחוג הנוצץ

השרון יצחק (החידון המוסיקלי) שמעור נ' שחור לישראל לאחר שנת השתלמות ב' ארצות-הברית, סיפר השבוע על פגישה עם במאי סרטי הקולנוען ספיל ב. דה-מיל. דה-מיל, שעסק אותה שעה בהשלמת צילומי עשירי הויברות, סיפר כי בשעת הצילומים לעיני פרעה ומלחיותו הנדהמים את המקל שבדיו נלחש: ערביי מצריים מכירים טוב של נחשם שגופם הופך נוקשה וקפוא כש' לוחצים על לסתותיהם, אך הם מסוגלים לח' זור לסעלנות הרגילה כשזורקים אותם חופשיים לקרקע... לאחר שכתב הארץ עמום אילון השמיץ בסידרת מאמרים

מה לעשות?
פלוט מאוז:

להסתכל בקופסה

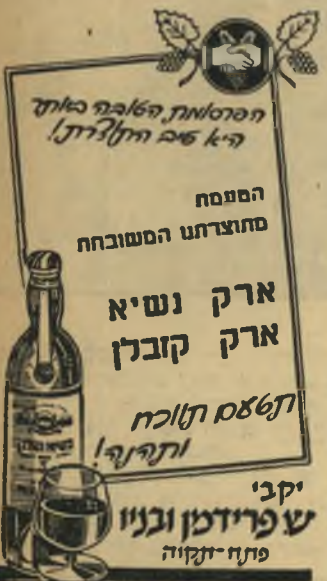
לראות מה יש בה

לעסוס מנה

אז תדע איכות
לסקוט
סיגריה בעלת פיה מסוננת
מיוצר מתוך דאגה
מיוחדת לאיני הטעם

20 סיגריות 450 פרוטה

פסוקי השבוע

- שריהדואר ד"ר יוסף בורג, על המצב הדיני: "השאלה היא, אם לשמור על מנה הגונה של ארץ-אפיים, או להחזיר מנה אחת אפיים לאורך הגבול."
- העיתונאי קייט ווטרדאון, כתב הדיילי מירור הבריטי, בתגובה לזרימת הסנקים הבריטיים למצרים במסחה של טרקטורים: "למה לא נלך בדרך זאת עד ה' סוף ולא נמכור את פצצות האטום המיושנות שלנו לערבים בתור מצית-סיגריות? או שנפקיד בידיהם את מטוסי-הסילון שהתיישנו בתור שואבי-אבק נוחים לשימוש? או שנקרא לראדאר העתיק שלנו בשם מקלס ראדיו?"
- הסופר חיים חזן, בשיחה עם ידיד לאחר הרצאתו התוקפנית בוועידת ה' סופרים: "אגודת הסופרים אינה חטיבה אחת. יש בה ארבעה מינים: סופרים שכבר אינם סופרים, תברים שעדיין אינם סופרים, חברים שבכלל אינם סופרים וסופרים."
- ראש ממשלת מצריים גאמל עבד-אל-נאצר, בתשובה לעיתונאי ש' שאל אותו מה יהיו תוצאות בנית הסכר הגדול באסואן: "במקום שבע השנים ה' שמנות מימי יוסף, יבואו עתה 7000 שנים שכינות. אבל הפעם יהיה זה מעשה ידינו — לא תוצאה של פעולה ישראלית."
- ח"כ מוקי ד"ר משה שני, בעדותו בשעת משפטם של חברי מק"י הנאש' מים בהפרת סדר ותפקוד שוטרים בשעת הפגנה נגד חימוש גרמניה בחיפה: "השוט' רים הוכו הרבה חתות מדי."
- פקיד עירייה בתל-אביב, בשעת שביתת עובדי העירייה: "השביתה אינה מורגשת ביותר במהלך העבודה במשרדים. הסובל האמיתי היחיד הוא מחלק התה."

תנועות אלה היו חוגגות מאד. מחוסר אפשרות לעבוד כל עוד נמשך המעצר, נהג צבר ללכת יום יום לקפה נוסבאוס שעל שפת-הים כדי לשמוע מוסיקה קלאסית מעל גבי תקליטים, לסור משם להתייצבות במש-טרה ולחזור הביתה. לאחר שלושה חודשים פנה אופיר לממונים עליו, והתחנן כי יש-חזרו אותו מהליכה שיגרתיית זאת במסלול הקבוע יום יום.

כידון בחזה, כדור ברגל. צבר הת-קבל איפוא להגנה על ידי סמל הגיוס חיים

צייר צבר ואשתו נעמי
"אין כסף? זאת לא סיבה!"

(היי הגי'פ) הפר ונשלח למחלקת סיור לחפ-קידים מיוחדים בקיבוץ עיר-השופט, מקום בו עבד בבניין בחברתו של מי שלאחר מכן התפרסם כסגן-אלוף שמעון אבידן, מפקד חטיבת גבעתי.

זמן קצר לאחר מכן החלו הקרבות. צבר צורף לחטיבת הראל נתמנה לנשק פלוגתי. כשהגיעה הפלוגה לשרונה, ערב היציאה ל-ירושלים, נתקבלו ברגע האחרון מסענים של נשק ציבי, מפורק כולו וארוז בגרז. הרכבת הרובה לא היתה מסובכת ביותר, אולם איש לא ראה עד אז כיצד נראה המקלע מסוג מגליד.

צבר, שנעזר בנסיון המקצועי הרב-צדדי שלו, הקדיש לילה שלם לנסיונות ולבסוף הצליח להרכיב מקלע שלם אחד. לאחר מכן, גויסה הפלוגה כולה להרכבת המקלעים לפי הוראותיו.

בירושלים, לא זכה צבר לקריירה צבאית מושכת. באחד הקרבות הראשונים נפצע מ-חץ כידון בחזה וכדור ברגל, בשעה ש-אחרוני הצבא הבריטי גירשו את הפלמ"ח משייך ג'ראח כדי להחזיר את השכונה ליד-הלגיון הערבי, שלושה שבועות לפני הכרות המדינית.

המקור: הטבע. לאחר השחרור מן הצבא, החליט צבר להמשיך את חייו כצייר וקריקטוריסט מקצועי, שיוק את יצירותיו בעיתונות הישראלית, החל מדבר וגמור ב-קול העם. האחרון היה קרוב לרוחו יותר: לאחר הפילוג במפ"ם, הצטרף צבר עם כל מפלגת השמאל למפלגה הקומוניסטית היש-ראלית.

צבר, הנשוי מזה שש שנים לנעמי, מורה שחרורית, בת למשפחה תימנית וותיקה ב-ארץ, קורא לדרכו באמנות במילה אחת: "ריאליזם". כשהוא מתבקש להסביר את המושג, הוא אומר: "הריאליזם נבדל מכל הזרמים המודרניים בכך, שלבני מקור ה-דימויים הציוריים הוא בטבע עצמו, ולא ב-דימויו של האמן. מצד שני, נבדל הריאליזם מן הנאטוראליזם בכך, שאין הוא העתקה או תיאור של הסביבה, אלא רק שימוש בטבע כמקור לדימויים."

(10 רישומי נוף; שמעון צבר; הקדמה מאת מארסל יאנקו; גדיש).

אמנות

עפרונו של צבר

10 רישומי נוף, פרי עפרונו של הצייר הצעיר (29) שמעון (בעיני צבר) צבר, הוא אחד מספרי האמנות הראשונים הנכאים ל-תואר "ישראלי" לא רק בגלל העובדה שיצאו לאור בישראל.

גם חייו של צבר, כרישומי מעוטי הקווים והאפקטים, הם ישראליים טיפוסיים. צבר, שכשמו כן הוא, החל לצייר בגיל מאוחר

למדי. כבנם של סוחר-י עופות בשיק-הכרמל ו-תלמיד בית-הספר הדתי בל"ה, העדיף הנער בעל השיער מצבע הקש לב-לות את שעות הפנאי שלו בהקמת המכון ה-ביולוגי של יהושע מר-גולין ליד בית הבימה בתל-אביב. חיבה זאת לטבע ולנוף לא חלפה עם ההתבגרות: אחת לחודש, לפחות, נוטש צבר ללא הודעה מוקדמת את כל עיסוקיו ויוצא לטיול רגלי באחת מפיי-נות הארץ. בין טיול ל-טיול הוא מסתפק (בחר-רף) באיסוף קבוע של פטריות-מאכל.

המקצוע ה-15. לי-אחר תקופה קצרה של לימודים נוספים בבית-הספר הריאלי מונטפני-רי ("העיסוק העיקרי ש-לנו היה חילופי מכות עם תלמידי גימנסיה הר-צליה"), הועמס על ה-צעיר הממושקף עול ה-חיים. כדי לסייע למשפ-חה בקיומה, החל לעבוד כחשמלאי.

אך הוא לא התמיד במקצוע זה או במקצוע אחר כלשהו: בימי חייו הספיק כבר צבר ל-עבוד כמלטייה-לומים, מסגר, נגר, דפס-

טקסטיל, חותך-לינוליאום, פקיד, עורך-לסכ-נאי-קולנוע, בונה מסגרות לתמונות, בנאי, מוכר ירקות וביצים בשוק, פלמ"חאי, חייל ועציר במחנה לטרון.

כמעט במקרה נקלע בגיל 14 לכיתת הציור של אהרן אבני המנוח, הסתלק משם לאחר שיעורים אחדים מחוסר עניין. כעבור חודש פגש אותו אבני ברחוב ושא-ל מדוע אינו ממשיך ללמוד. צבר השמיע את התירוץ הראשון שעלה בדעתו: "אין לי כסף!" "זאת לא סיבה", אמר אבני, סחב את הנער לסטודיו והשיג עבורו סטפנדיה. "לא יכולתי כבר לסרב", אומר צבר, "לכן המשכתי ללמוד."

במעצר, פנאי לציור. מפנה מכריע חל בחייו של צבר בהגיעו לגיל 19: לילה א-אחד נשמעו נקישות על דלת המשפחה. הבול-שת הבריטית, ששכנים מסרו לה את השם מ-תוך רצון להצטיין יותר על המידה, עצרה את צבר ואת אחיו כחשודים בהשתייכות לאיר-גוני הפורשים, חשד שלא היה לו יסוד. צבר הובל למחנה לטרון, בילה שם חצי-שנה מחייו, שוחרר והוחזר שנית למעצר לאחר פיצוץ מלון הסלז דוד.

מלבד כל מנהיגי היישוב, היו עצורים ב-לטרון באותה תקופה גם כמה ציירים: אב-שלום עוקשי, יהושע קוברסקי ואלחנן הל-פרין. הנהלת המחנה העמידה לרשותם צריף מיוחד כאטלייה וצבר בילה את ימי המעצר באטלייה זה, כשהוא פנוי בפעם הראשונה בחייו להקדיש את שעות היום לציור. מאוחר יותר, הצטרף אל ציירי האטלייה בלטרון גם נמרוד אשל, שהתפרסם כעבור שנים כמנהיג שביית הימאים.

לנוכחבאום וחזרה. "כשיצאתי מלס-רון", מספר צבר, "הגעתי סוף סוף למסקנה שצריך לעשות משהו נגד הכובש הזה. לא היה זה פשוט ביותר: הוא נמצא עדיין ב-מעצר בית, והיה חייב להתייצב יום יום ב-משטרה. ההגנה, שאליה פנה כדי להתקבל כחבר, חששה בו גם היא לאחר המעצר ב-לטרון בחברות בלחי-או באצ"ל. כדי לבדוק זאת, הוטל על הפלמ"חאי "שייקה" אופיר, עיד בטרם נוסד הצינור-טרון, לעקוב אחר תנועותיו של צבר.

מלך המלבו בני בנט

ל ין איש בארץ שלא רקע ברגליו לקצב מחבו איטליאנו. אין איש בארץ שלא נהנה מולד מן ריבר. אין איש בארץ שלא זמזם את טשריביריבי.

השבוע יכול היה כל איש בארץ לשמוע את מחבו איטליאנו, את אולד מן ריבר ואת טשריבירי-בי, יחד עם עוד שלושים ושבעה מספרים אחרים מפי מלך המלבו עצמו — בני בנט ומורתו בת תשעה עשר האיש.

לרעם תופים ולתרוצת חצוצרות פתח בני בנט את הופעת הבכורה שלו בזירה-טרון הרמת-י. הוא ימשיך ויופיע בזירה-טרון משך שנים עשר הימים הקרובים, פעמיים בערב (בשעות בע ורבע ותשע ורבע) — מלבד הפסקה אחת: ביום ששי זה, הששי בינואר, בו יופיע ב-בנט עם תזמורתו באולם אורה בחיפה.

24000 מעשנים אמרו: דוברה 10

מפני שהיא
משובחת
בטעמה
ובריחה הנעים
שטוחה ועגולה

עם סטודנט או צעיר בעל השכלה תיכונית ולא כנצל סנובים, הם ושלום, אומרת היא, אלא כדי שלא יתקפה רגש עליונות על אחד שאינו בעל השכלה תיכונית. אין לה התנגדות שיחיה נבזה ונאה, עליו, לאהוב טיולים בארץ ולחבק ציור, תיאטרון וספר רות יפה, כדי לשאת חן בעיניה.

חן נערות וגאון

הרבר העיקרי והחשוב ביותר המכריז בין (951/817) ובין נוער תלמידי רגיל, הוא שהם ארבעה חילום קרביים, הם מספרים לי שהם בוגרי ב"ס תיכון, אולם אינם אוהרים לזנוז על ספרים, או להתעניין ברברים העומדים ברומן של עולם, לעומת זאת הם מעריצים חן נעורים, מוסיקת נ"אז ונערות המודעות ופיקחיות, כל נערה או ארבע נערות כנות 18-17, שמעלותיהם או חסרות נהיהם מצאו חן בעיניהן, מתכששות לכתוב להם.

מן הכפר אל העיר

מכתב קטן, קצת עצוב וחמור, קיבלתי מ" (951/818) המספרת שהיא מתגוררת בכפר נוש החסר נוער בני נילה ועל כן היא משתעממת, היא בת 17, ואחת הכבודות שאיני דורשת תכונות מיוחדות מן הכותבים אליהן, מאחר שאומרת היא שתכונותיה שפה חן ניליות כהחלט, כל מה שהיא מבקשת הוא כי הכותב אליה יהיה בן 20 ונכה הומה.

חשיבותה של רצינות

בכתב יד נאה וברור מספר לי (951/819) מיני סיפורים על אידיאות ואידיאלים, חוכים מה ובונה ושאר ירקות שבמעט למו לי תסביר נחמדות, הוא טוען שער עתה, על אח 24 חורפיו ותוארו היפה לא מצא חברה מתאימה לה יוכל להביע בעל פה או בכתב, את השקפותיו, לבסוף הוא מוכיח לי מששו על רצינותה של חשיבות ועל חשיבותה של רצינות, ודרכים סלולות לקראת המטרה, אבל ברצינות בלי חשיבות, מה דעתכן לנסות אותן?

בגליון 949, אם זכור לכם, הופיעה מודעה של נערה (803) בת יחידה רגיל שה ומפונקת במקצת שהביעה את חפצה להתכתב דוקא עם קיבוצניק או כפרי, ובכך, מיום שאני עוסקת בזהירות, לא היה לי מכול כזה של מכתבים להעביר. כתב לי בחור צעיר, דחק עירוני: "שמעתי שמאו הופיעה מודעתה, העלו בכל הקיבוצים את תקציב הבולים ל"רחקים".

לא פגישה, לא התוודעות

(951/815) הוא שונה מכל השאר, הוא רוצה להתכתב לשמה, הוא בן 24, נראה לי חביב מאד ממכתבו אלי, וכל רצונו הוא רק להתכתב מליאת עניין, אין הוא מבקש תמונות, כל מה שהוא רוצה הוא שהנערה תהיה בת קיבוץ או מושב כלשהו, כנראה שהוא סבור שאלה הן מעניינות יותר, אני חושבת שבדאי לבן, בנות.

גבוה, משכיל וכל השאר

(951/816) מוכנה להודות רק בחיסרון המור אחד: הספרנות, שבעטייה, אומרת היא, החליטה לפנות אלי, כל השאר, לדירה, הן מעלות — היותה תלמידת שמינית היא אותה מה, היא שונאת שיעמם, ובעיקר שיעמם כתוב, לפיכך, רוצה היתה להתכתב

במרחב

ירדן מסיבת עתונאים

סמיר אל-ריפאעי, שר החוץ וסגן ראש ממשלת הירדן, ידוע כנאמן בית-המלוכה הירדני, גם בימים הסוערים ביותר מול הפ"גות ההמונים, לא הסתיר נאמנות זו.

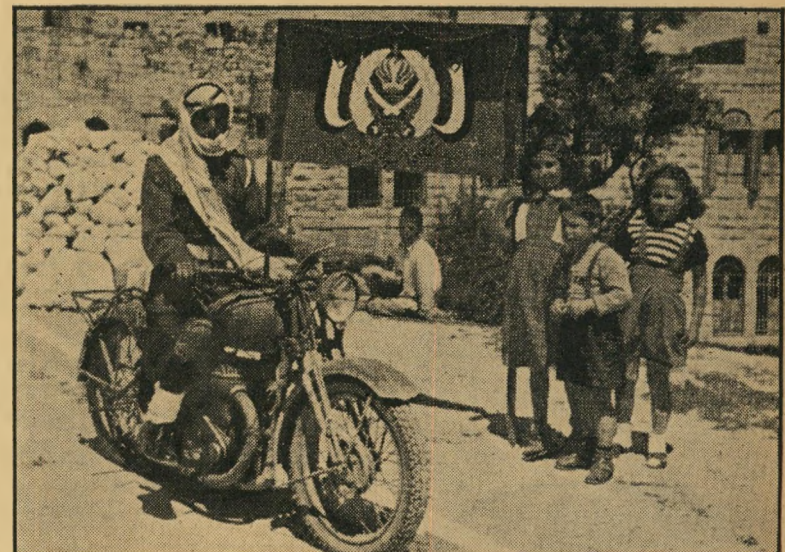
השבוע הוכיח שוב את מסירותו, שמונה ימים לאחר מינויו החדש נסע לעיר העתיקה, שנרגעה בינתיים מלהט ההפגנות, כינס בה את נציגי העתונות המקומית, העתונאים, אויביו המוצהרים של בית המלוכה הירדני, היו מלאי רוח קרבית, עתה, קיוו ויכלו לי השמיע את דרישות הגדה המערבית בשפה ברורה, בלתי-מצונזרת.

אין מקום לחבלנים. העתונאים טעו, לא כדי לשמוע טרונות כינס אותם שר ה"ח"ן; גם לא כדי להרצות על התופעות העדינות יותר של מדיניות-החוץ, מה שהיה לסמיר אל-ריפאעי לומר לעתונאי העיר ה"עתיקה נגע לעניינים פנימיים כהחלט.

"בשבועות האחרונים", הוסיף את ה"נאח", "נקטתם עמדה הרסנית לבטחון המדינה... תפקידכם הוא לאחד את העם כולו מאחרי הוד מלכותו; נכשלתם בתפקיד זה". דרישתו של האיש הדגול: שינוי מיידי בעמדת העתונות הפלסטינית, הכשרת ה"איכלוסיה למילוי משאלותיו של המלך חר

סיין, "אחרת", סיכם, "תצטרף הממשלה להטיק את מסקנותיה ולנקוט בצעדים המור"יב, בממלכת הירדן, אין מקום לעתונות "מחבלת".

איש לא הופתע. היה זה צעדה הראי שון של הממשלה הזמנית, שמונתה על-ידי המלך חוסיין לאחר פרוץ הפגנות-הדמים נגד הצטרפות לבית בגדאד, תפקידה המוצהר של ממשלה זו הוא להאשר גייסרלית לחלוטין במאבק הפוליטי, להכין בחירות חדשות, לצורך זה אף התחייבו כל חבריה שלא יהיו מועמדים בבחירות שתיערכנה בעוד ארבעה חודשים.

גיונור בעיר העתיקה לאחר המחומות שר החוץ בא לבקור

סוד המעשה. בואת לא תמה הפרשה. במכתב וועם לגמלא עבד אל-נאצר תבע אל-מסיח המחומם את סילוק הקונסול משטח ה"חולם". "הנני האורח המצרי היחיד בשכריה, מלבד ששת אנשי הצירות שלנו כאן", כתב, "על כן רשאי אני לצפות לטיפול נאמן מצד הקונסול של ארצי, כי חוץ מזה אין לו מה לעשות. במקום זה, בגד בי, אותו פקיד נרשע, העיד עדות-שקר נגדי".

הסיבה לעדות זו? "הקונסול המצרי בי שטוקהולם רוצה להתחתן עם חמותי, כדי שהוא עצמו יזכה בהונה הרב".

מחרוזת שכונות טובה

אל-ציאד, השבועון הלבנוני הנפוץ ביותר, גילה השבוע מדוע דחתה הלבנון את הצעת סוריה להצביע יחידות-משמר סוריות על גבול ישראל-לבנון. "פשוט חששנו שיחידות אלו עלולות להפוך במהרה לצבא כיבוש", מקור החששות: אישיות קרובה ביותר לנשיא כמיל שמעון.

מצרים בשטוקהולם

בשטוקהולם, בירת שבדיה, נטושה מל"חמה חמה בין שני אזרחים מצריים. האחד הוא הקונסול המצרי, השני הוא ד"ר עבד אל-מסיח גייד.

עבד אל-מסיח, נוצרי יליד קהיר, הגיע לי שבדיה לפני שש שנים. עוד בהיותו רופא בשרות הליגה הערבית בקהיר, התכתב בו גרמנית עם נערה שבדית אלמונית, כעבור שלוש שנים של התכתבות, קיבל הרופא ה"מופתע מיברק קצר משטוקהולם: "מגיעה מחר לקהיר".

איש, כמובן, לא ציפה כי הממשלה תש"מור על גייסרליות כלשהי. על כן גם לא הופתע איש מאימי אל-ריפאעי, במאבק ה"מתנהל עתה בין תושבי שתי גדות הירדן, חסידי הגייסרליות המצרית והאימפריאליזם הבריטי, עלול ביטול חופש העתונות להיות צער ראשון בלבד.

השניים התחתנו, עבד אל-מסיח (49) ה"ת" בהן ניתנת זכות בחירה לגברים בלבד.

מחרוזת שכונות טובה

גילוי ועונשו

שבוע אחרי שעבד אל-כרים עטאללה, כתב אחר-טאעה הקהירי, פרסם כתבה ארוכה על הטבת תנאי חייהם של 6000 האסירים הפ"י לטיים במצרים, נעצר, נידון לשנתיים מאסר בעוון חתירה תחת השלטון.

כוונות חינוכיות

ג'בר עזיזנאט, פקיד בנק בגדאדי, נעצר על"י המשטרה כחשוד בגניבת 50 שטרות בני 100 דינר כל אחד. בפני השופט טען כי לקח את הכסף כדי להראותו להוריו הכפריים, שי לא ראו מימיהם שטר של 100 דינר.

סוף פסוק

טבחים — את התבשיל מקדיחים (פתגם אנטי)... גילויי של תבשיל חדש תורם לאושר האנושות יותר מי גילוי כוכב נוסף (ברילט סברין)... אמור לי מהם מאכליך — ואומר לך מי אתה (ברילט סברין)... לאחר ארוחה דשנה מסוגל אדם לסלוח לכל, אפילו לקרובי משפחתו (אוסקר וויילד)... הקיבה אינה מטה אוזן לעצות (סנקה)... הדרך ללב הגבר מובי-לה דרך הקיבה (פאג'י פרד)... מוטב לשלם לקצב מאשר לרופא (פתגם צר' פתי)... אין אהבה רצינית יותר מאהבת המון (ג'ורג' ברנרד שו).

נשואים

כל הטרגדיות מסתיימות במוות. כל הקומדיות — בנישואים (לורד ביירן)... נישואים שניים הם נצי-חון התקווה על הנסיון (סמואל ג'ונסון)... בדרך כלל בוחרת האשה את הגבר שיבחר בה (פול ג'ורג'לד)... כל אשה צריכה להינשא; אך כל גבר צריך להישאר רווק (בנימין דיזרעאלי)... מזלו הטוב ביותר אי הרע ביותר של אדם היא אשתו (ג'ורג' ווילס)... הנישואים — ים סוער שמרם הומי-צא מצפן כדי לסייע להפלגה בו (היינריך היינה)... הנישואים הם ההר-פתקה היחידה הפתוחה בפני מוגי לבב (וול' טיר)... הגבר משתוקק לאשה ש-תהיה נכונה למרי כדי להבין את פקחותו וסבלה למדי כדי להעריך פקחות זאת (ישראל זנגביל)... כשי-נשאל סוקרטס מה עדיף: לשאת אשה או לאו, ענה: "עשה אשר תעשה, סופך להת-חרט" (דיוגנס לירציוס)... נשי אמרי-קה מבקשות למצוא כבעליהן או-תה שלימות ששני ברימניה מק-וות למצוא במשרתיהן כלבד (סו-מרטס מוהאם)... הנישואים משולים לי-כלוב ציפורים: הנמצאות בחוק, משתוק-קות להיכנס, והנמצאות בפנים מתאחזות לי-צאת החוצה (סונטיין)... נישואים מוצלחים הם כגדר בניין שיש לי-שוב ולכנותו מדי יום ביומו (אנדרה מורואה)... מאשרת אני על שאינני גבר, לפי שאו היה עלי לשאת לי אשה (מאדאם דה-סטאל).

צבירות

התכונה הנקראת תקיפות במו-דך, מכונה עקשנות בחמור (לורד ארסקין)... מדרך העולם לחלל את הי-קדושים המתים ולהוציא להורג את החיים (נתניאל הו)... ההבדל היחיד בין הקדוש והחוטא הוא שלב קדוש יש עבר ולכל חוטא יש עתיד (אוס-קר וויילד)... מקחה אני שאינך חי חיים כפולים, מעמיד פני אדם מושחת בעור שי-למעשה אינך טוב בתכלית. דבר זה פירושו צביעות (אוסקר וויילד)... אין עוד דבר המונע כל כך את היותו טוב-עיים, כמו תשוקתו להראות כא-לה (להירושפורק)... בשעה שתאחזינו עונבות אותנו, אנו מחנפים לעצמנו עלידי-כך שאנו מאמינים כי אנו עובדים אותן (להירושפורק)... הוא מזכירני את הי-אדם שרצח את הוריו, ובשעה ש-עמד להיתקן גזר דינו ביקש רח-מים בדין באמתלה כי יתום הינ-הו (אברהם לינקולן)... אם שכנך עלה לי-רגל למכה פעם אחת, הישמר מפניו. אם פעמיים, התחמק מפניו. אם שלוש פעמים, עקור דירתך לרחוק אחר (פתגם ערבי)... כשאדם מבקש לרצוח נמר, הוא קורא לכך ספורט. כשהנמר מב-קש לרצוח אותו, הוא קורא לכך אמירות (ג'ורג' ברנרד שו).

פתגמים קטנים של אנשים גדולים כוללים לפעמים תמצית חריפה של חוכמת חיים יחד עם פיקחות מבריקה. אלפי אימרות-שפר כאלה נאספו בספר חדש "2000 אומר ואומר" מאת מתתיהו תימור. שמבחר מתוכו אנו מפרסמים בעמוד זה.

דויתך, כדי להתקרב לדעתך אתה עזיח (אוסקר וויילד)... לפרקים אנו מדמים לעצמנו כי החנופה שנואה עלי-נו, אך לאמיתו של דבר אנו שונאים רק את הצורה בה היא נעשית (להירושפור-ק)... נקל לאדם להחניף מאשר לשבח (דאן פול ריכטר)... מה שבאמת מחניף לאדם הוא שאינה מוצאו ראוי לח-נופה (ג'ורג' ברנרד שו).

בספר

הקמטן אינו שולט בכספו; אלא כספו שולט בו (ביון)... הכסף הוא משרת טוב, אך אדון רע פרנטיס ביי-קון... כאשר מדובר בכסף, נמי-נים הכי על אותה דת (וולטיר)... בצעירותי, סבור הייתי כי אין דבר חשוב מלבד הכסף. עתה, לכשזקנתי, יודע אני כי אמת הדבר (אוסקר וויילד)... מעולם לא רחשו למידות הטו-בות כבוד בה רב כמו לכסף (מרק טווין)... אם אתה מקבל את כספו של אדם, עליך לקבל גם את דעותיו (ברוך שפינוזה).

מדינאות

כל המפלגות גוועות לבסוף כתו-צאה מבזיעת שקריותן הן (ארבר-טנט)... רוב קולות עדיף תמיד על קריאת הביניים המוצלחת ביותר (בנימין דיזרע-אלי)... דיפלומט הוא אדם שיר-הנשלה לחוק-לארץ כדי להפוך כזבים למען מולדתו (סיר הנרי

וולס)... לעולם אין חזקה משיגה דבר, אלא אם כן מרוכבת היא משלושה חברים, מתוכם נפל אחד למשכב ושני נעדר (הנדי-ריק וילס וואן לו)... גיליתי דרך להונות את הדיפלומאטים: אני דובר אמת, והם לעולם אינם מא-מינים לי (קורד).

מזרח

קיבה ריקה איננה יועץ פוליטי מעולה (אלברט איינשטיין)... הרבה

אך רק אלהים יכול לבדוא צייר (הקיסר מקסימיליאן)... ציירי מות שאני. אם תשמיט את הצלקות וקמטי הפנים, לא תקבל מירי אף פרוטה שחוקה אחת (אוליבר קרומבל).

אשה

אין רע מאשה רעה ואין טוב מאשה טובה (אוריפיסט)... אינני מכחישה את עובדת סיכולתן של הנשים. אלהים ברא אותן כך כדי להשתחן לגבי-רים (ג'ורג' אליוט)... המסוגל למ-שוד באשה, מסוגל למשוד באומה גדולה (הונורה דה בלאזאק)... אלהים בורא את האשה יפה, והשטן הופך אותה לחמודה (וויקטור הוגו)... האשה מסו-גלת לשמור סוד אחד כלבד — סוד גילה (וולטיר)... הנשים נוהגות בגברים ממש כפי שהאנושות נוהגת בא-לים: הן מעריצות אותנו ומטרידות אותנו תמיד לעשות משהו למענן (אוסקר וויילד)... הנשים נוצרו כדי ש-יאחבו אותן, לא כדי שיבינו אותן (אוסקר וויילד)... אין נשים מכוערות כנמצא. יש רק כאלה שאינן יודעות להת-ייפות (להיבירי)... אשה מסוגלת למחול לגבר על מה שעודד לה, אך לעולם לא תסלח לו את הקר-בנות שהקריב למענה (סומרטס מו-האם).

גאוגרפיה

אין גאון ללא שמץ של שגעון (אריסטו)... השיחה מעשירה את בינתו, אך רק הבידיות היא בתיאולופנה של הי-גאון אדוארד גיבון)... הציבור מגלה סובלנות מפליאה — מוכן הוא לכ-ל, לכן, מלבד לגאונות (אוסקר וויילד)... בשעה שגאון אמיתי בא לעולם, יכול אתה להכירו בכך שכל השוטים מת-אגדים כנגדו (יונתן סוויפט).

חנופה

משוה חנופה למי-בושם; מותר להריח מהם, אך אמור לבדוע או-תם (ג'וש בילינגס)... בעזרת טיפת דבש תצוד יותר זכובים מאשר עליידי עשרים חביתות חומץ (הנרי הרביעי)... חנופה: אדם המגזים ביותר בתיאור מי-

אהבה

סבלות היא דמיון כי גבר אינו מסוגל לשמור אהבה לאשה אחת משך כל חייו. סברה זו אווילית ממש כמענה כי מוסיקאי טוב זקוק לכמה כינורות בכדי לבצע יצירה מוסיקלית (הונורה דה בלא-זאק)... האהבה — יש של רגש מוקף בהוצאות (לורד דיורד)... שיעור ואה-בה אי אפשר להסתיר (ג'ורג' הר-ברט)... אהוב כאילו אתה עתיד לשנוא. שנוא כאילו אתה עתיד לאהוב (וילון)... האומר כי אנו מסוגלים לאהוב אדם אחד משך כל חייו, כמותר כאדם הטוען כי נר אחד מסוגל להמשיך ולבעור משך כל חייו (ליב סולסטוי)... הצעת ידידות לאדם שלבו מלא אהבה, כמוה כמתן ככר-להם לאדם המתענה בצמא (פראנק מור)... אהבה — פירושה נצחון הדמיון על הבינה (הנרי ז. מנקו)... הדרך היחידה לגנח את האהבה היא המנוסה (1907) (בונפרטה)... כשרועך אור הנרות, הופכות כל הנשים יפות (פלוטרך)... כשנכנסת הדלות מבעד לי-דלת, פורחת האהבה דרך החלון (ג'ורג' קלארק)... קלות דעתן של הנשים קאהובות עלי יכולה להשתוות רק לנאמנותן השטנית של הנ-שים האהובות אותי (ג'ורג' ברנרד שו).

אהבה עצמית

שוחח עם אדם על עצמו, והוא יאזין דך שעות רבות (בנימין דיזי-רעאלי)... כל ציפור אוהבת להאזין לזמ-רת עצמה (ג'ו הייז)... האדם מע-דיף לספר בגנות עצמו מאשר שדא לדבר על עצמו כלל (להירוש-פורק)... אנו מוכיחים את האנשים הי-מדברים על עצמם, אך הן זהו הנושא הי-יודע להם יותר מכל (אנטול פראנס).

אמנות

על המוסיקה ההצית אש בלב הגבר ולהעלות דמועות בעיני ה-אשה (לודביג ון בטובן)... אהה! אילו היה ביכולתנו להעלות על הבד את אשר רואה העין! (הונורה דה בלאזאק)... גורל הארכיטקט הוא המזור כגו-רלות. תכופות מקדיש הוא את כל נפשו, לכו וריגשותיו, לבניית בניינים שבתוכם לא תהיה לו אוזי דריסת-רגל (וולפגאנג פו-טה)... לעולם אין האמנות מסוגלת לנ-טא דבר, זולת את עצמה (אוסקר וויילד)... בשעה שאמן מתחיל להיות שבע-רצון מעצמו, זהו סופו (סומרטס מו-האם)... יכול אני ליצור דוכס או ברוך,